

Buhalterija

apskaitos ir mokesčių apžvalga

Nr. 42 (986) 2024 m. lapkričio 12 d.

PAGALBA BUHALTERIAMS

Net 5 svarbios priežastys buhalteriu išklaudyti metinį seminarą

Tradiciškai „Pačiolio“ rudens seminare koncentruotai apžvelgiami visi metų pasiekimai, svarbūs artėjančiai atskaitomybei, bei teisės aktų naujienos, kurias turėsime taikyti jau nuo kitų metų sausio 1 d. Savo išvalgomis ir praktiniais patarimais dalinsis keturi savo srities specialistai: auditoriai Gintautas Deveikis ir Valdas Jagminas bei mokesčių ekspertės Marina Guptor ir Oksana Galin.

5–6 psl.

SAVAITĖS MINĖTINOS DIENOS

Lapkričio 16 d.

TARPTAUTINĖ TOLERANCIJOS DIENA

Nuo 1995 m. UNESCO sprendimu minima Tarptautinė tolerancijos diena. Šią dieną skatinama atkreipti visuomenės dėmesį į skirtingų nuomonių, skirtingų tautybių žmonių, taip pat į sergančiuosius ir kenčiančiuosius nuo priklausomybių.

LIETUVOS PAŠTO DIENA

Lietuvos pašto įkūrimo data laikoma 1918 m. lapkričio 16 d., kai Lietuvos vyriausybė paskyrė pirmąjį pašto valdybos direktorių. Juo tapo inžinierius Benediktas Tomaševičius, pradėjęs aktyviai organizuoti Lietuvos pašto tinklą. Apskrities miestuose ėmė veikti pašto skyriai, o jų įgaliojiniams pavesta atidaryti pašto įstaigas mažesniuose miesteliuose.

Lapkričio 18 d.

LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA

Nuo 1915 m. Latvija buvo okupuojama tai Vokietijos, tai Rusijos. 1918 m. lapkričio 18 d. Latvijos liaudies taryba paskelbė Latvijos Respublikos nepriklausomybę.

Naujausios žinios ir praktiniai patarimai – kiekvieną antradienį!

KONSULTACIJOS

❖ UAB „Pačiolis“ ekspertų konsultacijos

❖ Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos specialistų konsultacijos

22–26 psl.

SVEIKINAME!

Lapkričio 12 d. Alvilė, Irvidė, Irvydė.

Lapkričio 13 d. Arkadijus, Jautrė, Norvydas.

Lapkričio 14 d. Emilija, Emilis, Ramas.

Lapkričio 15 d. Albertas, Albertina, Žadvydė.

Lapkričio 16 d. Edmundas, Gerda, Vaišvydas.

Lapkričio 17 d. Evaristas, Getautas, Salomėja – iš hebrajų – „taikingoji“.

Lapkričio 18 d. Giniotas, Vesta, Vestina.

Investuokite
į savo žinias!

Kiekvienai BUHALTERIJAI – savaitraštis

Buhalterija

Kviečiame Jus labai palankiomis sąlygomis
prenumeruoti savaitraštį
2025 metams!

Paskubėkite

Iki lapkričio 15 d.

taikoma net

15% nuolaida!

SAVAITRAŠČIO PRENUMERATOS 2025 metams KAINOS:

Popierinė versija: sumokant iki lapkričio 15 d. – tik **210 €** ~~247 €~~ (su PVM).

Vienas numeris Jums kainuos tik **4,4 €!** Prekės kodas – BAMA25.

Elektroninė versija: sumokant iki lapkričio 15 d. – tik **164 €** ~~193 €~~ (su PVM).

Vienas numeris Jums kainuos tik **3,4 €!** Prekės kodas – EBAMA25.

Norintiems daugiau –

prenumeratos versija

Buhalterija **PLIUS**

Papildomai sumokėję tik 45 eurus (**mažiau kaip 1 € už savaitę!**), papildomai dar gausite:

- + Ištisus metus, *kiekvieną savaitę* – vertingą **elektroninę priemonę MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENLAIŠKIS**, kurioje pateikiami naujausi buhalteriams svarbių norminių aktų pakeitimai kartu su nauja bei ankstesnėmis teisės akto redakcijomis (kaina perkant atskirai – 49 €).
- + Išsamų **metinį leidinį NAUDINGA INFORMACIJA BUHALTERIAMS** (kaina perkant atskirai – 30 €).

Popierinė versija **PLIUS**: sumokant iki lapkričio 15 d. – tik **255 €** ~~292 €~~ (su PVM). Prekės kodas – BAMAPlius25.

Elektroninė versija **PLIUS**: sumokant iki lapkričio 15 d. – tik **209 €** ~~238 €~~ (su PVM). Prekės kodas – EBAMAPlius25.

Nepriklausomai nuo pasirinkto prenumeratos varianto GAUSITE naudingus priedus:

- + kasdieniam buhalterio darbui **naudingas atmintines ir suvestines;**
- + **spiralinį ir kišeninį 2025 m. kalendorius.**

Norėdami užsisakyti savaitraštį, sumokėkite jo prenumeratos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a. s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą, pristatymo adresą ir el. pašto adresą.**

Užs. 2025bam

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636, prenumeratoriams@paciolis.lt arba

www.paciolis.lt

Profesionalus ir patikimas buhalterio PATARĖJAS

Šiame numeryje skaitykite:

REDAKCIJOS ŽODIS

- A priori 4

PAGALBA BUHALTERIAM

- Net 5 svarbios priežastys buhalteriu išklaustyti metinį seminarą 5

MOKESČIAI

- Nauja taisyklių redakcija: mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimas ir (ar) išdėstymas 7

VERTA ŽINOTI

- Darbas nuotoliniu būdu išliks: kaip išvengti ginčų 10
- Darbo užmokestį būtina išmokėti laiku, vėlavimo pasekmės – darbdavio atsakomybė 12
- Kiekvienos UAB ir MB buhalteriu ir vadovu! 13
- Ketinate nutraukti sutartį? Teisininkė pataria, kokių klaidų reikėtų vengti 17

NAUJIENOS

- Institucijų naujienos 20

KONSULTACIJOS

- UAB „Pačiolis“ ekspertų konsultacijos 22
- Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos specialistų konsultacijos 24

REGLAMENTŲ NAUJIENOS

- Per savaitę priimtų svarbiausių naujų norminių aktų ir jų pakeitimų apžvalga 27

TAI ĮDOMU

- Žemės mokestis: ginčyti ar neginčyti 30
- Skaidriai dirbančiojo identifikavimo kodas (ID) = mažiau nelegalaus darbo ir šešėlio 31

ASMENIŠKAI JUMS

- Artėja išpardavimų laikotarpis: kaip apsipirkti, kad pavyktų sutaupyti 32

SVEIKATA

- Akys – mūsų darbo priemonė. Saugokime jas 34

MOKESČIŲ KALENDORIUS

- Mokesčių deklaravimo ir sumokėjimo kalendorius 36

POST SCRIPTUM

- Palmiros horoskopas buhalteriams 37

Viskas, ko reikia kiekvienai UAB:

• BUHALTERINĖ APSKAITA • FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ • MOKESČIAI • TEISĖ • VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

- Išnagrinėta visa UAB buhalterinė apskaita – nuo dokumentų tvarkymo iki finansinės atskaitomybės. Itin daug praktinių situacijų.
- UAB mokesčių apskaičiavimas, deklaravimas. Išsamus mokestinių lengvatų sąrašas. Praktinės situacijos.
- UAB darbo ir civilinės sutartys bei jų priedai – įvairūs pavyzdžiai.
- UAB veiklos organizavimas ir vidinis reglamentavimas.
- Dokumentų ir registrų pavyzdžiai bei jų pildomi elektroniniai **ŠABLONAI** (daugiau nei **70**) su naudojimo paaiškinimais.

Buhalterė Inesa, Vilnius

Tvarkau kelių nedidelių įmonių apskaitą, visos jos yra UAB. Kiekviena įmonė turi savų ypatumų: vienoje sudėtingiausias baras yra atlyginimų apskaičiavimas, kitoje – atsargų apskaita, trečioje – sudėtinga su PVM atskaita ir t. t. Įsigijau produktą, skirtą specialiai uždarosioms akcinėms bendrovėms. Radau jame viską, ko reikia mano įmonėms, ir dar daugiau. Tai labai praktiška darbo priemonė, su daug pavyzdžių. Sakyčiau, naudingiausia tiems, kas dirba su keliomis skirtingomis įmonėmis. Nuoširdžiai rekomenduoju šį produktą!

Visa tai – vienoje darbo priemonėje

**„UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ:
apskaita ir atskaitomybė, mokesčiai, teisė“**

Darbo priemonės kaina

iki lapkričio 25 d. – tik 153 ~~217~~ € (su PVM).

Norėdami įsigyti darbo priemonę, sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (j. k. 300807502) a. s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (UAB2), pristatymo adresą, tel. numerį ir el. pašto adresą.** Daugiau informacijos: tel. (0 5) 270 0676 arba el. p. knygos@paciolis.lt

Viskas, ko reikia kiekvienai MB:

• BUHALTERINĖ APSKAITA • FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ • MOKESČIAI • TEISĖ • VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

- Išnagrinėta visa MB buhalterinė apskaita – nuo dokumentų tvarkymo iki finansinės atskaitomybės. Itin daug praktinių situacijų.
- MB mokesčių apskaičiavimas, deklaravimas. Išsamus mokestinių lengvatų sąrašas. Praktinės situacijos.
- MB naudojamos sutartys bei jų priedai – įvairūs pavyzdžiai.
- MB veiklos organizavimas ir vidinis reglamentavimas.
- Dokumentų ir registrų pavyzdžiai ir jų pildomi elektroniniai **ŠABLONAI** (daugiau nei **70**) su naudojimo paaiškinimais.

Buhalterė Vilma, Kaunas

Tvarkau įvairių įmonių, taip pat ir dešimties mažųjų bendrijų, apskaitą. Jų veiklos skirtingos, kiekvienoje iš jų vis kitokia situacija, tvarkomi skirtingi apskaitos barai, tad ir apskaita kažkiek skiriasi. Perskaičiusi reklamą, nusprendžiau įsigyti leidinį „Mažoji bendrija“. Jis man labai padėjo: ten radau viską, ko man prireikia tvarkant MB apskaitą, ir dar daugiau. Labai naudingi dokumentų šablonai, aiškūs aprašymai su pavyzdžiais, kaip tvarkyti konkretaus baro apskaitą. Tikrai vertingas leidinys.

Visa tai – vienoje darbo priemonėje

„MAŽOJI BENDRIJA: apskaita ir atskaitomybė, mokesčiai, teisė

Darbo priemonės kaina

iki lapkričio 25 d. – tik 139 ~~197~~ € (su PVM).

Norėdami įsigyti darbo priemonę, sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (j. k. 300807502) a. s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (UAB2), pristatymo adresą, tel. numerį ir el. pašto adresą.** Daugiau informacijos: tel. (0 5) 270 0676 arba el. p. knygos@paciolis.lt

KOKYBĖ – GERĖJA AR PRASTĖJA?

Jungtinių Tautų iniciatyva nuo 1990-ųjų kasmet, lapkričio antrąjį ketvirtadienį (šiais metais – lapkričio 14 d.), minima Pasaulinė kokybės diena. Šią dieną siekiama atkreipti dėmesį į kokybės svarbą kiekvienoje žmogaus veiklos sferoje. Nors daugelis žmonių nori kasdienybėje naudotis kokybiškais daiktais ir kokybiškomis paslaugomis, jau daug metų beveik visame pa-

saulyje gaminių kokybė faktiškai vis blogėja. Kiekvienas turime asmeninių pavyzdžių, kai prieš dešimt, penkiolika ar dvidešimt metų pirktas daiktas buvo žymiai patikimesnis ir ilgaamžiškesnis nei dabartinis, nors ir „išmanesnis“, analogas. Tai galioja labai daug kam – nuo maisto produktų ar drabužių iki buitinės technikos ir automobilių. Paradoksas: nors daugelis gamintojų deklaruoja savo siekius visokeriopai gerinti produktų kokybę, vartotojai masiškai jaučia priešingas tendencijas. Suprantama, gamintojai taip didina savo apyvartas bei pelnus. Juk jiems finansiškai daug naudingiau, pavyzdžiui, per metus tam pačiam žmogui parduoti dujus marškinius, kurie po pusmečio susidėvės ir keliaus į konteinerį, negu kartą per trejus metus parduoti tik vienerius ilgai tarnaujančius marškinius. Tačiau būtent dėl to pasaulis skęsta net ir perdirbamose atliekose. O jų perdirbimas didina oro, vandens ir dirvožemio taršą.

Todėl svarbu, kad kiekvienas, kuris dirba su informacija, ją gaudamas bei teikdamas kitiems, įsitikintų jos kokybe (patikimumu ir teisingumu).

Informacinėje srityje kokybės svarba dar didesnė. Pasaulyje esama daugybės atvejų, kai, remiantis klaidinga arba netikslią, todėl iš dalies neteisingą, informacija, priimami sprendimai, daromi veiksmai, kurių rezultatai yra pragaištingi, žalojantys žmonių sveikatą ir visą gyvenimą. Todėl svarbu, kad kiekvienas, kuris dirba su informacija, ją gaudamas bei teikdamas kitiems, įsitikintų jos kokybe (patikimumu

ir teisingumu). Jeigu taip darytų kiekvienas – pasaulyje įvairių problemų bei nesklandumų sumažėtų dešimtimis kartų.

Kiekvienos įmonės veiklos sėkmė, kartais netgi jos išlikimas, irgi labai priklauso nuo informacijos bei jos patikimumo. Ją sutartinai galima padalyti į tris grupes: įeinantys į įmonę duomenys, įmonės viduje generuojama ir vidiniais tikslais naudojama informacija, į išorę (pirkėjams, tiekėjams ir kitiems asmenims) perduodama informacija. Įmonės apskaitos specialistai dažnai darbuojasi su visų trijų paminėtų grupių informacija, todėl jie dažnoje įmonėje yra patys svarbiausi informacijos gavėjai, apdorotojai, formuotojai bei pateikėjai. Tad ir atsakomybė už visa tai jiems tenka didžiulė. Pavyzdžiui, kokio nors produkto pilnosios savikainos apskaičiavimo 15–20 procentų paklaida gali lemti visiškai priešingus vadovo sprendimus – nuo „sustabdome šį produktą kaip nuostolingą“ iki „plėtojame šio pelningo produkto gamybą“. O viso to rezultatas padarys reikšmingą įtaką visos įmonės veiklai – jos pelnui arba nuostoliui. Tad apskaitos srityje besidarbuojantiems tenka patiemis būti „aukštos kokybės“, kad galėtų užtikrinti ir atitinkamą sukuriamos informacijos kokybę. O tai įmanoma tik nuolatos besirūpinant savo pačių kvalifikacija. Taigi, kam jau kam, o buhalteriams tikrai prasminga visas laisvesnes akimirkas panaudoti savo žinioms tobulinti – ne tik dėl asmeninės naudos, bet ir dėl visuomenės interesų.

Valdas Jakušas

NET 5 SVARBIOS PRIEŽASTYS buhalteriui išklaudyti metinį SEMINARĄ

Šiais metais gausu ne tik pokyčių valdžios struktūrose, bet ir įstatymų pasikeitimų, svarbių sudarant finansines ataskaitas bei mokesčių deklaracijas. Nors oficialiai mokesčių reforma taip ir liko neįgyvendinta, mokesčių įstatymų pasikeitimų – apstu. Vidurovasarį buvo priimtas Gynybės fondo paketas, iki metų pabaigos Lietuva turės įgyvendinti PVM direktyvos nuostatas, ypač aktualias smulkiąjam verslui. Be to, 2024 m. finansines ataskaitas turėsime sudaryti pagal naująjį Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymą. Tai tik kelios kiekvienam buhalteriu aktualios temos. Tradiciškai „Pačiolio“ rudens seminare koncentruotai apžvelgiami visi metų pasikeitimai, svarbūs artėjančiai atskaitomybei, bei teisės aktų naujienos, kurias turėsime taikyti jau nuo kitų metų sausio 1 d. Savo išvaizdomis ir praktiniais patarimais dalinsis keturi savo srities specialistai: **auditoriai Gintautas DEVEIKIS ir Valdas JAGMINAS bei mokesčių ekspertės Marina GUPTOR ir Oksana GALIN.**

Apskaitos, mokesčių ir teisės naujienas galėsite išgirsti gyvai arba nuotoliniu būdu. Pasirinkusieji nuotolinę seminaro versiją, visus pasisakymus galės išklaudyti jiems patogiu laiku. Esant poreikiui, seminaro įrašų galima klausytis pakartotinai net tris mėnesius. Prioritetą teikiantys tradiciniam seminarui konferencijų salėje visas naujienas išgirs pusdienį trunkančiame seminare ir gaus spausdintą išsamią dalomąją medžiagą.

Penkios svarbiausios 72-ojo „Pačiolio“ didžiojo seminaro „2024 m. atskaitomybės ypatumai, nuo 2025 m. įsigaliosiantys mokesčių įstatymų pakeitimai ir kiti buhalteriams aktualūs klausimai“ temos:

■ 1. 2024 M. FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS YPATUMAI

Šių metų atskaitomybė bus pirmoji pagal naująjį Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymą. Kuo ji išskirtinė? Dėl padidintų rodiklių nemažai kam teks sudaryti kitokį finansinių ataskaitų rinkinį nei iki šiol. Seminare bus aptarti reglamentavimo pasikeitimai kiekviename iš rinkinių, supažindinta su naująja tvarumo ataskaita, pristatyti audito prievolės pokyčiai. Taip pat bus aptarti pasikeitimai, susiję su finansinių

ataskaitų pasirašymu ir patvirtinimu, galimybė anuliuoti klaidingas finansines ataskaitas. Kartu su naujuoju atskaitomybės įstatymu buvo pakoreguota dar keliolika susijusių teisės aktų. Buhalteriams svarbu susipažinti ir su naująja finansinių ataskaitų kokybės stebėsenos tvarka, nes pakitęs reglamentavimas numato galimybę AVNT kreiptis į įmones papildomų paaiškinimų, o joms atsiranda prievolė juos pateikti.

■ 2. PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO NAUJOVĖS

Vasarą priėmus Gynybės fondo paketą, buvo pakeista ir keletas Pelno mokesčio įstatymo straipsnių. Svarbiausi pasikeitimai – padidinti pelno mokesčio tarifai, įteisinti lengvųjų automobilių įsigijimo bei

eksploatavimo išlaidų ribojimai, atsižvelgiant į automobilio taršumą, pakeista sveikatos priežiūros įstaigų apmokestinimo tvarka, apmokestinant dalį iki šiol neapmokestinamomis laikytų pajamų. Seminare bus pristatyta mokesčių administratoriaus pozicija šiais klausimais, nes įstatymo formuluotės palieka plačias interpretavimo galimybes.

■ 3. PVM ĮSTATYMO NAUJOVĖS

Iki kitų metų Lietuva į PVM įstatymą turi perkelti tam tikras ES direktyvos nuostatas. Keisis prievolės registruotis PVM mokėtojų registre taisyklė. Ne tik iki 55 000 Eur didinama metinių pajamų riba, bet ir keičiasi jų apskaičiavimo tvarka. Dar daugiau pasikeitimų numatyta smulkiąjam verslui. Tiems, kad teikia paslaugas kitose ES valstybėse esantiems pirkėjams arba paslaugas perka iš kitų valstybių, atsirasi prievolė registruotis PVM mokėtojų registre neatsižvelgiant į pajamų dydį. Be to, tokių paslaugų kaip virtualiai transliuojamos paskaitos, koncertai, sporto ar meno renginiai suteikimo vieta bus laikoma tokio renginio dalyvio gyvenamoji vieta. O tai reiškia, kad, jeigu žiūrovas yra užsienyje, tai bus laikoma paslaugų teikimu kitoje valstybėje. Taip pat nuo kitų metų smulkiąjam verslui sudaromos galimybės visoje ES nemokėti PVM nuo parduodamų prekių ar paslaugų.

■ 4. DARBO TEISĖS NAUJIENOS

Nuo 2025 metų didėja minimalioji mėnesinė alga ir minimalusis valandinis atlygis. Šie pokyčiai svarbūs ne tik uždirbantiems „minimumą“, bet ir į užsienio komandiruotes vykstantiems

darbuotojams, nes nuo „minimumo“ priklauso ir dienpinigių apmokestinimas. Dažniausiai didėjant „minimumui“ atsiranda poreikis koreguoti darbo sutartis. Todėl seminare, remiantis teismų praktika, bus apžvelgtos pasitaikančios tiek darbo sutarčių sudarymo, darbo apmokėjimo sąlygų jose nurodymo, tiek ir sutarčių keitimo ar jų nutraukimo klaidos. Seimas pritarė minimaliosios algos ES direktyvą įgyvendinančioms Darbo kodekso pataisoms. Kodeksas ne tik nustatė daugiau kriterijų, ribojančių minimaliosios algos skyrimą, bet ir sustiprino darbuotojų teisių apsaugą kilus darbo ginčams.

■ 5. KITI BUHALTERIAM AKTUALŪS POKYČIAI

Nuo kitų metų parduodant prekes ar teikiant paslaugas viešojo sektoriaus subjektams tiek Lietuvoje, tiek ir kitose ES valstybėse, PVM sąskaitas faktūras jiems reikės pateikti per naująją SABIS sistemą. Šiais metais išgaliojo prievolė apskaitos tvarkymo ir mokesčių konsultavimo paslaugas teikiantiems juridiniams ir fiziniams asmenims apie tokią veiklą pranešti JAR arba VMI. Taip pat minėtas institucijas būtina informuoti ir apie veiklos pabaigą.

Seminare nagrinėsime įmonių gaminamų (pagamintų) produktų ir suteiktų paslaugų išlaidų bei savikainos apskaičiavimo reikalavimus, rengiant finansines ataskaitas ir mokesčių apskaičiavimo tikslais, bei kitus buhalteriams aktualius klausimus.

Laukiame Jūsų 72-ajame didžiajame „Pačiolio“ seminare!

NAUJA TAISYKLIŲ REDAKCIJA: mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą MOKĖJIMO ATIDĖJIMAS ir (ar) IŠDĖSTYMAS

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2024 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. VA-83 patvirtintos Mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo taisyklės (toliau – Taisyklės). Apžvelgsime pagrindinius pakeitimus.

Taisyklės reglamentuoja Prašymo atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimą (toliau – Prašymas) pateikimą ir nagrinėjimą, Sprendimo atidėti / išdėstyti mokestinės nepriemokos / baudos už administracinį nusižengimą mokėjimą (toliau – Sprendimas) priėmimą ir vykdymą, Mokestinės paskolos sutarties (toliau – Mokestinės paskolos sutartis) sudarymo ir vykdymo sąlygas, Sprendimo pakeisti Sprendimą atidėti / išdėstyti mokestinės nepriemokos / baudos už administracinį nusižengimą mokėjimą (toliau – Sprendimas pakeisti mokestinę paskolos sutartį) ir Sprendimo nutraukti mokestinės paskolos sutartį priėmimą, nustato prie Prašymo teiktinų dokumentų sąrašą bei rekomenduojamas jų formas.

Taisyklės nustato, kad mokestinės nepriemokos mokėjimas gali būti atidėtas iki vienu metų ir (ar) išdėstytas ne daugiau kaip 5 metams nuo Prašymo pateikimo mokesčių administratoriui dienos, bet ne anksčiau kaip nuo mokestinės nepriemokos susidarymo dienos. Baudos už administracinį nusižengimą mokėjimas gali būti išdėstytas ne ilgesniam kaip dvejų metų laikotarpiui, skaičiuojant nuo ANK 675 straipsnio 2 dalyje numatyto baudos sumokėjimo termino dienos.

Vienu metu dėl vieno asmens, kuriam paskirta bauda už administracinį nusižengimą, gali būti priimti ir (arba) vykdomi ne daugiau kaip trys Sprendimai.

Naujos redakcijos taisyklės parengtos dėl LR mokesčio administravimo įstatymo pakeitimų ir siekiant suvienodinti VMI ir „Sodros“ taikomą mokesčių atidėjimo ir (ar) išdėstymo instrumentą.

Taisyklės papildytos naujomis nuostatomis:

1. Mokestinės nepriemokos ar baudos už AN mokėjimas *negali būti atidedamas ir (ar) išdėstomas*, jei dėl prašomos atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos ar baudos už AN yra priimtas sprendimas išieškoti ją iš mokesčių mokėtojo turto ir jeigu sprendimas yra perduotas antstoliui vykdyti Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

2. Dėl tos pačios mokestinės nepriemokos ar baudos už AN, dėl kurios buvo sudaryta MPS ir kuri dėl jos nevykdymo buvo nutraukta (išskyrus atvejį, kai MPS buvo nutraukta mokesčių mokėtojo prašymu) arba pasibaigė neįvykdyta, *mokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo pakartotinai MPS negalės būti sudaryta.*

3. Įteisinta 125,00 Eur minimali suma, iki kurios MPS negalės būti sudaryta.

4. *Prašymui dėl mokestinės nepriemokos / baudos už AN mokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo patikslinti ir papildomiems dokumentams pateikti nustatytas 10 darbo dienų terminas.*

5. *Įtraukti atvejai, kai, gavus mokesčių mokėtojo prašymą sudaryti MPS, išieškojimas nestabdomas arba pradedamas.*

6. Įtraukti atvejai, kada *mokesčių administratorius vienašališkai gali nutraukti MPS.*

Mokesčių administratorius taip pat parengė Atmintines dėl juridinių ir fizinių asmenų prašymų.

JURIDINIO ASMENS PRAŠYMO ATMINTINĖ, KREIPIANTIS DĖL MOKESTINĖS NEPRIEMOKOS MOKĖJIMO ATIDĖJIMO IR (AR) IŠDĖSTYMO

Vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais mokesčių mokėtojo (toliau – juridinis asmuo) mokestinės nepriemokos mokėjimo atidėjimą ir (ar) išdėstymą, mokesčių administratorius turi teisę atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos mokėjimą pagal mokestinės paskolos sutartį (toliau – MPS).

Prašymas neteikiamas, jeigu:

- ◆ atidedama ir (ar) išdėstoma mokestinė nepriemoka mažesnė nei 125,00 Eur;
- ◆ dėl prašomos atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos yra priimtas Sprendimas išieškoti mokestinę nepriemoką iš turto, ir šis Sprendimas yra perduotas antstoliui vykdyti;
- ◆ sudaryta MPS buvo nutraukta ar pasibaigė neįvykdyta, pakartotinai MPS dėl tokių prievolių mokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo negali būti sudaryta.

Informacija apie teikiamo Prašymo reikalavimus skelbiama <https://www.vmi.lt/evmi/prasymas-isdestyti-atideti-mokesciu-ar-baudu-sumokejima>.

Prašyme turi būti nurodyta:

- ◆ *mokestinės nepriemokos*, kurios mokėjimą prašoma atidėti ir (ar) išdėstyti, *dydis*, t. y. prašomų atidėti ir (ar) išdėstyti mokesčių sumos (kiekvieno mokesčio atskirai), baudų ir kiekvieno mokesčio delspinigių sumos;
- ◆ *pageidaujamas* atsiskaitymo pagal mokestinės paskolos sutartį *grafikas*;
- ◆ *įsiskolinimo priežastys*;
- ◆ informacija apie *skolas kitiems kreditoriams*;

- ◆ prašomas taikyti *mokėjimo būdas* (atidėti arba išdėstyti mokėjimą) ir tokio būdo pasirinkimo *motyvai*;

- ◆ patvirtinimas, kad *neturi susijusių įmonių*; jei turi susijusių asmenų, užpildo Vienos įmonės deklaraciją (Taisyklių 5 priedas).

El. paslaugos užsakymo metu prašoma pateikti Prašymui nagrinėti reikalingus dokumentus:

- ◆ rašytinius laisvos formos *paaiškinimus ar mokesčių mokėtojo išipareigojimus sumokėti mokestinę nepriemoką ateityje, sutartis, keitinimo protokolus ir / arba kitus dokumentus*, kurie įrodo, kad yra realių galimybių atsiskaičiuoti su biudžetu tuo atveju, jeigu mokestinės nepriemokos mokėjimas būtų atidėtas ir (ar) išdėstytas;

- ◆ einamųjų metų paskutinio ketvirčio ir paskutinių vienerių finansinių metų *finansinių ataskaitų rinkinį* (jei Prašymas atidėti ir (ar) išdėstyti mokestinės nepriemokos mokėjimą pateiktas einamųjų metų pirmą ketvirtį, – paskutinių dvejų finansinių metų finansinių ataskaitų rinkinį), jei šis finansinių ataskaitų rinkinys nebuvo pateiktas valstybės įmonei Registrų centrui;

- ◆ *kreditorių sąrašą* (teikiami einamųjų metų paskutinio ketvirčio paskutinės dienos duomenys), nurodant kreditorių skolų susidarymo datas, sumas, vėluojančius mokėjimus (Taisyklių 1 priedas);

- ◆ *debitorių sąrašą* (teikiami einamųjų metų paskutinio ketvirčio paskutinės dienos duomenys), nurodant debitorių skolų susidarymo datas, sumas, vėluojančius mokėjimus (Taisyklių 2 priedas);

- ◆ *turimų sutarčių* (tarp jų – trišalių) su bankais, kredito unijomis, lizingo bendrovėmis, kitomis finansų įstaigomis, juridiniais bei fiziniais asmenimis dėl gautų paskolų *sąrašą* (Taisyklių 4 priedas);

- ◆ informaciją *apie suteiktas paskolas juridiniams ir (ar) fiziniams asmenims ir šių paskolų sutarčių kopijas*;

- ◆ *banko sąskaitų išrašus* („Microsoft Office Excel“ formato), *kasos knygos, avansinių*

apyskaitų kopijas nuo to mėnesio, kuri susidaro mokestinė nepriemoka, 1 dienos iki Prašymo teikimo dienos, bet ne ilgesnio kaip 3 mėnesių laikotarpio, duomenis apie atskaitingų asmenų skolas Prašymo teikimo dieną;

◆ užpildytą *Fizinių asmenų anketą (FR0283 forma)*. Teikiama tuo atveju, kai juridinis asmuo yra individuali įmonė arba ūkinė bendrija;

◆ užpildytą *Vienos įmonės deklaraciją* (Taisyklių 5 priedas) tuo atveju, kai turi susijusių įmonių, kurios sudaro vieną įmonę. **Viena įmonė** yra bet kurie ekonominę veiklą vykdančys mokesčių mokėtojai – fiziniai asmenys ar mokesčių mokėtojai – juridiniai asmenys, nepaisant jų teisinio statuso ir finansavimo būdų, apimantys visas įmones, kurios tarpusavyje yra susietos šiais bent vienos rūšies santykiais:

a) viena įmonė turi kitos įmonės akcininkų arba narių balsų daugumą;

b) viena įmonė turi teisę paskirti arba atleisti daugumą kitos įmonės administracijos, valdymo arba priežiūros organo narių;

c) viena įmonė turi teisę kitai įmonei daryti lemiamą poveikį, remdamasi su šia įmone sudaryta sutartimi arba vadovaudamasi steigimo sutarties ar įstatų nuostata;

d) viena įmonė, kuri yra kitos įmonės akcininkė arba narė, pagal susitarimą su kitais tos įmonės akcininkais ar nariais viena kontroliuoja tos įmonės akcininkų arba narių balsavimo teisių daugumą.

Įmonės, kurios a–d punktuose nurodytais santykiais yra susietos per vieną ar daugiau kitų įmonių, taip pat laikomos Viena įmone.

Jeigu juridinis asmuo kreipiasi dėl **100 000 (vieno šimto tūkstančių) Eur ar didesnės sumos mokesstinės nepriemokos atidėjimo ir (ar) išdėstymo ilgesniam nei 24 (dvidešimt keturių) mėnesių laikotarpiui, jis papildomai turi pateikti:**

◆ paskutinių dvejų finansinių metų finansinių ataskaitų rinkinį (papildomai jo teikti nereikia, jeigu jis yra pateiktas teikiant prašymą), jei šis finansinių ataskaitų rinkinys nebuvo pateiktas VĮ Registrų centrui;

◆ einamųjų metų paskutinio ketvirčio arba paskutinių finansinių metų (jei Prašymas

pateiktas einamųjų metų pirmą ketvirtį) duomenis apie skolas finansų įstaigoms (finansų įmonėms ir (ar) kredito įstaigoms);

◆ duomenis apie nusidėvėjimo ir (ar) amortizacijos sąnaudas per praėjusius paskutinius finansinius metus;

◆ duomenis apie paskutinių finansinių metų finansinių ataskaitų rinkinyje parodytą palūkanų sąnaudų sumą ir palūkanų pajamų sumą.

Jeigu juridinis asmuo neturi galimybės pateikti nurodytų dokumentų (pavyzdžiui, teisės aktai neįpareigoja tvarkyti prašomų pateikti apskaitos dokumentų, bankai ar kredito unijos nėra suteikusios paskolų, banko sąskaita yra uždaryta ir kt.), jis apie tai privalo informuoti mokesčių administratorių raštu.

Juridiniai asmenys, teikiantys Prašymą, gali neteikti pirmiau nurodytų reikalingų dokumentų, jei atitinka toliau nurodytus reikalavimus:

– prievolė: mokestinė nepriemoka;

– dydis: nuo 125,01 Eur iki 20 000 Eur;

– pageidaujamas išdėstymo laikotarpis (mokėjimai išdėstomi lygiomis dalimis kas mėnesį): iki 12 mėn;

– reikalaujamos sąlygos: neturi galiojančių MPS; dėl Prašyme nurodytos mokesstinės nepriemokos mokėjimo išdėstymo kreipėsi pirmą kartą ar Prašymas buvo netenkinamas.

Mokesčių administratorius, įvertinęs savo turimus duomenis, iš juridinio asmens gali paprašyti kitų papildomų duomenų (dokumentų) ir tuo atveju, kai Prašymas atitinka išdėstytus reikalavimus.

Prašymas bei dokumentai teikiami tik per elektroninių paslaugų sistemą „Mano VMI“: *Pašlaugos -> Mokesčių atidėjimas ir termino keitimas -> Mokesčių atidėjimo ir mokėjimo dalimis sutartis -> Pildyti prašymą.*

Prašymas pakeisti sudarytos MPS sąlygas ir dokumentai teikiami per „Mano VMI“: *Pašlaugos -> Mokesčių atidėjimas ir termino keitimas -> Mokesčių atidėjimo ir mokėjimo dalimis sutartis -> Jūsų turimos sutartys -> Sudaryti naują sutartį.*

Parengė UAB „Pačiolis“ metodinis centras

DARBAS NUOTOLINIU BŪDU IŠLIKS:

kaip išvengti ginčų

Nors nuotolinio darbo galimybė suteikia darbuotojams daugiau lankstumo, tačiau kartu darbdaviui kelia papildomų iššūkių, susijusių su tinkamo darbo organizavimo ir reguliavimo užtikrinimu. Teisininkė aptaria galimas teises rizikas, kurias sukelia neapibrėžta nuotolinio darbo tvarka, ir pataria, kaip tinkamai nuo jų apsisaugoti.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (LAT) 2024 m. spalio 8 d. nutartis suteikia aiškumo kalbant apie besiformuojančią nuotolinio darbo teisinę bazę. LAT pabrėžia, kad aiškiai neįtvirtinta nuotolinio darbo tvarka gali turėti rimtų pasekmių darbdaviui.

Faktinės bylos aplinkybės

LAT nagrinėtos bylos duomenimis, darbuotoja buvo atleista iš darbo dėl šiurkštaus darbo pareigų pažeidimo. Darbdavė konstatavo, kad darbuotoja neatvyko į darbą, nors tuo metu ji dirbo nuotoliniu būdu.

Anot advokatų kontoros „Glimstedt“ teisininkės Godos Dugnaitės, konkrečioje situacijoje darbdavys nebuvo įtvirtinęs jokios vidinės nuotolinio darbo organizavimo tvarkos, numatančios tokio pobūdžio darbo sąlygas, žymėjimo taisykles ir kitus susijusius reikalavimus. Įmonėje buvo susiformavusi praktika, kad darbuotojai

gali dirbti nuotoliniu būdu savo nuožiūra, apie tai pasižymėję programėlėje. Darbovietėje taip pat nebuvo prašymų dirbti nuotoliu pateikimo ir jų vertinimo praktikos, nebuvo aiškiai apibrėžta, kokiomis aplinkybėmis darbuotojai gali dirbti nuotoliniu būdu, o kokiomis – ne.

LAT sprendimas: aiškios nuotolinio darbo taisyklės – būtinybė

Visų pirma Darbo kodekse (DK) įtvirtinta nuostata, kad darbuotojas, dirbantis nuotoliniu būdu, turi teisę darbo laiką skirstyti savo nuožiūra, nepažeisdamas maksimalių darbo ir minimalių poilsio laiko reikalavimų.

LAT, nagrinėdamas susiklosčiusią situaciją, pažymėjo, kad darbdavys gali turėti interesą įsitikinti, jog darbuotojas, dirbantis nuotoliniu būdu, tinkamai naudojasi minėta teise ir atlieka savo funkcijas, t. y. patikrinti, ar darbuotojas vykdo jam pavestas užduotis, fiksuodamas darbuotojo prisijungimą prie tam tikrų sistemų, aktyvų ir pasyvų prisijungimo laiką, nustatydamas kitokias darbo valandas arba kontroliuodamas, kaip atliekamos darbo funkcijos, fiksuodamas atliktus darbus ir jų rezultatus. Dėl nurodytų priežasčių DK įtvirtinta nuostata, jog darbdaviui, pasirinkusiam įmonėje taikyti nuotolinio darbo organizavimo formą, nustatyta pareiga parengti nuotolinio darbo organizavimo ir darbo laiko žymėjimo tvarkas, komunikacijos būdus ir pan.

Kaip jau minėta, analizuojamoje situacijoje nebuvo aplinkybių, leidusių pripažinti, kad įmonėje buvo reglamentuota nuotolinio darbo organizavimo tvarka, t. y. sukurtos tinkamos ir aiškios taisyklės, kaip organizuojamas nuotolinis darbas. LAT konstatavo, kad be aiškios

Aiškių taisyklių įtvirtinimas ne tik apsaugos darbdavį nuo potencialių teisinių rizikų, bet ir užtikrins, kad darbuotojai aiškiai suprastų savo pareigas ir žinotų, kokio elgesio iš jų yra reikalaujama.

nuotolinio darbo organizavimo tvarkos negalima objektyviai įvertinti darbuotojos veiksmų ir įrodyti, kad ji padarė darbo pareigų pažeidimą.

Ką turėtų apimti nuotolinio darbo tvarka

Susiklosčiusi situacija rodo, kad aiškiai neįtvirtintos nuotolinio darbo taisyklės sukuria teisinį neapibrėžtumą, kuris leidžia šalims interpretuoti nuotolinio darbo organizavimo taisykles skirtingai. Dėl šios priežasties darbdaviui, pasirinkusiam taikyti nuotolinio darbo organizavimo formą, tenka pareiga nustatyti tinkamą tvarką, apimančią visus nuotolinio darbo organizavimo ypatumus, ir su ja supažindinti darbuotojus.

Įmonėje įtvirtinama nuotolinio darbo organizavimo tvarka turėtų apimti tokius aspektus kaip bendravimo su darbuotoju būdai, **darbo laiko apskaitos taisyklės, darbo vietai keliami reikalavimai, darbo priemonių naudojimo taisyklės**, prašymų dirbti nuotoliniu būdu teikimo ir vertinimo tvarka, darbuotojo pasiekiamumas, atsakymų į skambučius ir elektroninius laiškus terminai ir kiti svarbūs klausimai. Aiškių

taisyklių įtvirtinimas ne tik apsaugos darbdavį nuo potencialių teisinių rizikų, bet ir užtikrins, kad darbuotojai aiškiai suprastų savo pareigas ir žinotų, kokio elgesio iš jų yra reikalaujama.

Aiškios nuotolinio darbo taisyklės yra ne tik teisinis reikalavimas, bet ir strateginis verslo sprendimas. Tinkamai įtvirtinta nuotolinio darbo organizavimo tvarka ne tik apsaugo darbdavį nuo potencialių teisinių rizikų, bet ir padeda didinti darbuotojų pasitikėjimą ir lojalumą.

Advokatų kontoros „Glimstedt“ inf.

Teisėjas skelbia nuosprendį:

– Jums teks kalėti dvidešimt metų.

Kaltinamasis:

– Na, ką jūs! Man juk jau aštuoniasdešimt dveji metai!

Teisėjas:

– Mes nereikalaujame iš jūsų neįmanomo. Atsėdėkite, kiek sugebėsite...

Darbo užmokestį būtina išmokėti laiku, vėlavimo pasekmės – DARBDAVIO ATSAKOMYBĖ

Valstybinė darbo inspekcija (VDI) primate, kad darbo užmokestis yra atlygis darbuotojui už pagal darbo sutartį atliktą darbą. Darbo užmokesčio struktūra yra kompleksinė: ją sudaro bazinis darbo užmokestis, priedai už kvalifikaciją, premijos, priemokos už papildomas užduotis ir darbdavio iniciatyva skiriamos skatinamosios išmokos.

„Darbo užmokestis – tai darbuotojo teisė ir darbdavio pareiga. Ne tik pagal dydį, bet ir pagal išmokėjimo tvarką jis turi atitikti nustatytas normas ir būti išmokamas laiku, – akcentuoja VDI kancleris Šarūnas Orlovicius. – Už bet kokius neatitikimus darbdavys atsako pagal teisės aktus.“

Pagal Darbo kodeksą, minimalusis darbo užmokestis (MMA) yra skirtas mokėti tik už nekvalifikuotą darbą. Tai reiškia, kad nekvalifikuoti darbuotojai atlieka paprastas užduotis, kurioms nereikia ypatingos patirties konkrečioje darbo srityje, specifinių įgūdžių ar ilgalaikio mokymo. Profesijos, priskiriamos šiai kategorijai, – prekybos salės darbuotojas, kambarinė, automobilių plovėjas ir panašios. „MMA yra

minimalus atlygis, kurį darbuotojas gali tikėtis gauti už paprastas užduotis, o **kvalifikuotam darbui turi būti taikomas aukštesnis atlygio standartas**“, – pažymi Š. Orlovicius.

Darbdaviai, kurių darbuotojų skaičius yra 20 ar daugiau, privalo patvirtinti darbo apmokėjimo sistemą, jei nėra kolektyvinės sutarties. Ši sistema turi būti **prieinama visiems darbuotojams ir apibrėžti darbo užmokesčio dydžius**, priedų ir priemokų tvarką, taip pat atlygio indeksavimo sąlygas.

Vėluojant darbo užmokesčiui, **darbdavys privalo mokėti 0,1 % delpinigių už kiekvieną uždelstą dieną**, kaip numato Darbo kodeksas. Darbo sutarčiai pasibaigus, su darbuotoju turi būti atsiskaitoma nedelsiant, nebent šalys susitartų dėl 10 darbo dienų termino. Šio proceso uždelsimas taip pat užtraukia netesybas. „Delpinigių ir netesybų dydis gali siekti darbuotojo mėnesinį darbo užmokestį, tad darbdaviams būtina laiku atsiskaityti su darbuotojais“, – pabrėžia kancleris.

Neišmokėtas darbo užmokestis ar kitos su darbo santykiais susijusios išmokos yra darbuotojo teisė, kurią jis gali ginti darbo ginčų komisijoje per tris mėnesius nuo sužinojimo apie pažeidimą. „VDI skatina darbuotojus kreiptis dėl savo teisių gynimo, jei darbo užmokestis ar kiti atsiskaitymai nesuderinami su Darbo kodekso nuostatomis“, – teigia Š. Orlovicius.

VDI primena, kad darbo užmokestis yra viena svarbiausių darbuotojų teisių užtikrinimo priemonių. Darbdaviai privalo laikytis išipareigojimų ir atsiskaityti laiku, kad išvengtų neigiamų pasekmių, kurios gali turėti įtakos ne tik jų reputacijai, bet ir finansinei padėčiai.

VDI inf.

Vėluojant darbo užmokesčiui, darbdavys privalo mokėti 0,1 % delpinigių už kiekvieną uždelstą dieną, kaip numato Darbo kodeksas. Darbo sutarčiai pasibaigus, su darbuotoju turi būti atsiskaitoma nedelsiant, nebent šalys susitartų dėl 10 darbo dienų termino.

Kiekvienos UAB ir MB BUHALTERIUI IR VADOVUI!

VISI SVARBIAUSI UAB IR MB VEIKLOS KLAUSIMAI:

- BUHALTERINĖ APSKAITA
- FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
- MOKESČIAI
- TEISĖ
- VEIKLOS ORGANIZAVIMAS.

■ *Jums svarbu, kad visa įmonės apskaita būtų tvarkoma tinkamai, patogiai ir išvengiant klaidų?*

MES SIŪLOME: visų įmonės barų buhalterinė apskaita – nuo apskaitos dokumentų surašymo, ūkinių operacijų registravimo sąskaitose iki finansinių ataskaitų rinkinio parengimo ir finansinių rodiklių analizės.

■ *Jums svarbu, kad visi mokesčiai būtų apskaičiuoti bei deklaruoti teisingai ir laiku, išvengiant klaidų bei dėl jų mokamų baudų? Norite pasinaudoti ir mokesčių lengvatomis?*

MES SIŪLOME: svarbiausi visų pagrindinių mokesčių apskaičiavimo ir deklaravimo klausimai. Visos mokestinės lengvatos, kuriomis gali pasinaudoti įmonė.

■ *Jums svarbu išvengti nesklaidumų su tiekėjais, pirkėjais ir kitais verslo partneriais?*

MES SIŪLOME: visų svarbiausių sutarčių ir kitų juridinių dokumentų kokybiški pavyzdžiai su naudojimo paaiškinimais ir jų ŠABLONAI (parengti el. formatu ir skirti pildyti).

■ *Jums svarbu, kad visa Jūsų įmonės veikla būtų tinkamai organizuota ir vyktų sklandžiai?*

MES SIŪLOME: visi teisinio reglamentavimo ir veiklos ypatumai, visi svarbiausi veiklos klausimai, vadovų atsakomybė. Užpildyti vidinių tvarkų pavyzdžiai su naudojimo paaiškinimais ir jų ŠABLONAI (parengti el. formatu ir skirti pildyti).

„UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ: apskaita ir atskaitomybė, mokesčiai, teisė“

1 skyrius. UAB veiklos pagrindai

- 1.1. Akcininkų apskaita
- 1.2. Akcininkų ir įmonės vadovo teisės ir pareigos
- 1.3. UAB valdymas ir vadyba
- 1.4. UAB veiklos rezultatai ir jų paskirstymas

2 skyrius. UAB buhalterinės apskaitos tvarkymo bendrieji reikalavimai

- 2.1. Svarbiausi apskaitos tvarkymą ir finansinę atskaitomybę reglamentuojantys aktai
- 2.2. Įmonės vidaus reglamentai
- 2.3. Apskaitos dokumentams ir registrams taikomi reikalavimai
- 2.4. Ūkinių operacijų registravimas apskaitoje ir sąskaitų planas
- 2.5. Apskaitą tvarkančių įmonių samdymas
- 2.6. Asmens duomenų apsauga įmonėje

3 skyrius. Finansinių ataskaitų rinkiniai

- 3.1. Finansinių ataskaitų rinkiniui keliami reikalavimai
- 3.2. Finansinių ataskaitų rinkinių turinys
- 3.3. Svarbiausi kontroliuoti finansinių ataskaitų rodikliai
- 3.4. Finansinių ataskaitų rinkinių tvirtinimas ir skelbimas

4 skyrius. Ilgalaikis materialusis turtas

- 4.1. Ilgalaikio turto pripažinimas ir įvertinimas
- 4.2. Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimas
- 4.3. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo apskaičiavimas
- 4.4. Ilgalaikio materialiojo turto eksploatavimo ir remonto išlaidos
- 4.5. Ilgalaikio materialiojo turto perleidimas ir nurašymas
- 4.6. Mažaverčio turto apskaita

5 skyrius. Ilgalaikis nematerialusis turtas

- 5.1. Nematerialiojo turto pripažinimas ir grupavimas
- 5.2. Nematerialiojo turto įsigijimas
- 5.3. Nematerialiojo turto amortizacijos apskaičiavimas
- 5.4. Nematerialiojo turto nurašymas

6 skyrius. Atsargų apskaita

- 6.1. Atsargų pripažinimas ir įvertinimas
- 6.2. Atsargų apskaitos būdai
- 6.3. Atsargų sunaudojimo ir pardavimo apskaita
- 6.4. Atsargų pajamavimo ir perdavimo naudoti apskaitos organizavimas
- 6.5. Atsargų apskaita gamybos veikloje

7 skyrius. Pirkėjų skolų ir kitų gautinų sumų apskaita

- 7.1. Gautinų sumų rūšys ir apskaita
- 7.2. Gautinų sumų suderinimas
- 7.3. Abejotinos ir beviltiškos skolos

8 skyrius. Atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis apskaita

- 8.1. Atskaitingi asmenys ir atsiskaitymų su jais tvarka
- 8.2. Komandiruotės išlaidų apskaita

9 skyrius. Pinigų apskaita

- 9.1. Atsiskaitymų pinigais įmonėje organizavimas
- 9.2. Pinigų banke apskaita
- 9.3. Elektroniniai pinigai
- 9.4. Pinigų apskaita įmonės kasoje
- 9.5. Elektroninių kasos aparatų naudojimo ypatumai
- 9.6. Pinigų priėmimo ir išmokėjimo kvitų naudojimas

10 skyrius. UAB nuosavo kapitalo apskaita

- 10.1. Įstatinio kapitalo apskaita
- 10.2. Rezervų apskaita
- 10.3. Nepaskirstytojo pelno (nuostolių) apskaita

11 skyrius. Dotacijų ir subsidijų apskaita

12 skyrius. Įmonės skolų ir įsipareigojimų apskaita

- 12.1. Įmonės skolų ir įsipareigojimų rūšys, skolinimosi procedūros
- 12.2. Įmonės skolų suderinimas

13 skyrius. Darbo ir jiems prilyginti santykiai

- 13.1. Darbuotojų įdarbinimas ir atleidimas iš darbo

- 13.2. Darbo laiko apskaita
- 13.3. Darbo užmokestis ir kitos išmokos darbuotojams

- 13.4. Darbo užmokesčio išmokėjimas

14 skyrius. Pajamų ir sąnaudų apskaita

- 14.1. Pajamų apskaita
- 14.2. Sąnaudų apskaita

15 skyrius. Mokesčių esmė, nomenklatūra ir bendrieji reikalavimai, taikomi jų apskaičiavimui

- 15.1. Mokesčių administravimas
- 15.2. PVM esmė ir apskaičiavimas
- 15.3. Pelno mokesčio esmė
- 15.4. Kiti svarbiausi įmonių mokami mokesčiai
- 15.5. Bendrieji reikalavimai, taikomi mokesčių deklaravimui
- 15.6. Mokesčių lengvatų nomenklatūros suvestinė

16 skyrius. Kaštų apskaita ir produktų savikainos kalkuliavimas

- 16.1. Produktų savikainos rodikliai ir jų sudėtis

- 16.2. Išlaidų apskaita ir jų įskaičiavimas į produktų savikainą

- 16.3. Produktų savikainos kalkuliavimo būdai

- 16.4. Gretutinių ir šalutinių produktų savikainos apskaičiavimas

17 skyrius. Apskaitos proceso pabaigos procedūros

- 17.1. Inventorizacijos organizavimas
- 17.2. Sąskaitų uždarymas ir parengimas naujam ataskaitiniam laikotarpiui

18 skyrius. Svarbiausios įmonių sudaromų sutarčių nuostatos

- 18.1. Sutarties sudarymas
- 18.2. Sutarties forma ir turinys
- 18.3. Sutarties neįvykdymo teisinės pasekmės
- 18.4. Sutarčių pabaiga
- 18.5. Sutarčių rūšys

19 skyrius. Atsakomybė už buhalterinės apskaitos organizavimą, tvarkymą ir mokesčių apskaičiavimą

„MAŽOJI BENDRIJA: apskaita ir atskaitomybė, mokesčiai, teisė“

1 skyrius. Mažosios bendrijos veiklos pagrindai

- 1.1. Bendrijos narių ir vadovų pareigos ir teisės
- 1.2. Mažosios bendrijos valdymas ir vadyba
- 1.3. Mažosios bendrijos veiklos rezultatai ir jų paskirstymas

2 skyrius. Mažosios bendrijos buhalterinės apskaitos tvarkymo bendrieji reikalavimai

- 2.1. Svarbiausių apskaitos tvarkymą ir finansinę atskaitomybę reglamentuojančių teisės aktų apžvalga
- 2.2. Apskaitos ir mokesčių politikos įsakymas: turinys, atsakomybė, patvirtinimas ir pakeitimų įforminimas
- 2.3. Dokumentams ir registrams taikomi reikalavimai
- 2.4. Ūkinių operacijų registravimas apskaitoje ir sąskaitų planas
- 2.5. Menedžmento (vadybos ir kaštų) buhalterinės apskaitos esmė

- 2.6. Apskaitą tvarkančių įmonių samdymas: esmė, privalumai, sutartys, atsakomybė

- 2.7. Asmens duomenų apsauga įmonėje

3 skyrius. Finansinių ataskaitų rinkiniai

- 3.1. Finansinių ataskaitų rinkiniui taikomi reikalavimai
- 3.2. Finansinių ataskaitų rinkinių turinys
- 3.3. Svarbiausi kontroliuoti finansinių ataskaitų rodikliai
- 3.4. Finansinių ataskaitų rinkinių tvirtinimas ir skelbimas

4 skyrius. Ilgalaikis materialusis turtas

- 4.1. Ilgalaikio materialiojo turto pripažinimas ir įvertinimas
- 4.2. Ilgalaikio materialiojo turto išsigijimas
- 4.3. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo apskaičiavimas
- 4.4. Ilgalaikio materialiojo turto eksploatavimo ir remontų išlaidos

4.5. Ilgalaikio materialiojo turto perleidimas ir nurašymas

4.6. Mažaverčio turto apskaita

5 skyrius. Ilgalaikis nematerialusis turtas

6 skyrius. Atsargų apskaita

6.1. Atsargų pripažinimas ir įvertinimas

6.2. Atsargų apskaitos būdai

6.3. Atsargų sunaudojimo ir pardavimo apskaita

6.4. Atsargų pajamavimo ir perdavimo naudoti apskaitos organizavimas

6.5. Atsargų apskaitos tvarkymas gamyboje

7 skyrius. Pirkėjų skolų ir kitų gautinų sumų apskaita

7.1. Gautinų sumų rūšys ir apskaita

7.2. Gautinų sumų suderinimas

7.3. Abejotinos ir beviltiškos skolos

8 skyrius. Atsiskaitymų su atskaitingais asmenimis apskaita

8.1. Atskaitingi asmenys ir atsiskaitymo su jais tvarka

8.2. Komandiruočių išlaidų apskaita

9 skyrius. Pinigų apskaita

9.1. Pinigų banke apskaita

9.2. Kasa ir kasos operacijos

9.3. Smulkiųjų pinigų sistema

9.4. Pinigų užsienio valiuta apskaita

9.5. Elektroninių kasos aparatų naudojimo ypatumai

10 skyrius. Mažosios bendrijos narių įnašai ir pelno paskirstymas

10.1. Narių įnašų į MB apskaita

10.2. Mažosios bendrijos narių gaunamų išmokų apskaita ir apmokestinimas

10.3. Mažosios bendrijos pelno paskirstymas

11 skyrius. Dotacijų ir subsidijų apskaita

12 skyrius. Mažosios bendrijos skolų apskaita

12.1. Įmonės skolų ir išsipareigojimų rūšys, skolinimosi procedūros

12.2. Kreditų ir kitų išsipareigojimų apskaita

12.3. Įmonės skolų suderinimas

13 skyrius. Darbo ir jiems prilyginti santykiai

13.1. Darbuotojų įdarbinimas ir atleidimas iš darbo

13.2. Darbo laiko apskaita

13.3. Darbo užmokestis ir kitos išmokos darbuotojams

13.4. Darbo užmokesčio išmokėjimas

14 skyrius. Pajamų ir sąnaudų apskaita

14.1. Pajamų apskaita

14.2. Sąnaudų apskaita

15 skyrius. Mokesčių esmė ir nomenklatūra, bendrieji reikalavimai, taikomi jų apskaičiavimui

15.1. Mokesčių administravimas

15.2. PVM esmė ir apskaičiavimas

15.3. Pelno mokestis

15.4. Gyventojų pajamų mokestis ir VSD įmokos

15.5. Aplinkos taršos iš mobiliųjų šaltinių mokestis

15.6. Nekilnojamojo turto mokestis

15.7. Bendrieji reikalavimai, taikomi mokesčių deklaravimui

15.8. Mokesčių lengvatų suvestinė

16 skyrius. Kaštų apskaita ir produktų savikainos kalkuliavimas

16.1. Kaštų ir produktų savikainos rodiklių reikšmė įmonių vadyboje ir apskaičiuojant mokesčius

16.2. Kaštų apskaita ir jų įskaičiavimas į produktų savikainą

16.3. Produktų savikainos kalkuliavimo būdai

16.4. Gretutinių ir šalutinių produktų savikainos apskaičiavimas

17 skyrius. Apskaitos proceso pabaigos procedūros

17.1. Inventorizacijos organizavimas

17.2. Sąskaitų uždarymas ir parengimas naujam ataskaitiniam laikotarpiui

18 skyrius. Svarbiausios įmonių sudaromų sutarčių nuostatos

18.1. Sutarties sudarymas

18.2. Sutarties forma ir turinys

18.3. Sutarties neįvykdymo teisinės pasekmės

18.4. Sutarčių pabaiga

19 skyrius. Atsakomybė už buhalterinės apskaitos organizavimą, tvarkymą ir mokesčių apskaičiavimą

19.1. Teisės pažeidimas ir atsakomybė

19.2. Administracinė atsakomybė

19.3. Baudžiamoji atsakomybė

19.4. Darbuotojų atsakomybė

Ketinate nutraukti sutartį?

TEISININKĖ PATARIA, kokių klaidų reikėtų vengti

Šalims pasirašius sutartį, jos vykdymo metu gali atsirasti aplinkybių, dėl kurių viena iš sutarties šalių praranda interesą toliau tęsti sutartinius santykius. Pavyzdžiui, jei kita šalis pažeidžia sutarties sąlygas arba sutartį dėl kokių nors priežasčių vykdyti tampa sudėtinga. Pasak advokatės Giedrės Kučinskės, tokiais atvejais sutartis gali būti nutraukta abipusiu susitarimu, o, esant pagrindui, – vienos iš šalių iniciatyva: tai vadinama vienašališku sutarties nutraukimu. Specialistė dalijasi įžvalgomis, kaip išvengti dažniausiai pasitaikančių klaidų prireikus inicijuoti sutarties nutraukimą.

Kada galima nutraukti sutartį

Sutartis gali būti vienašališkai nutraukiama joje numatytais atvejais. G. Kučinskė pažymi, kad šalys gali įvardyti sutartyje konkrečius sutarties pažeidimo atvejus, leidžiančius nutraukti sutartį vienašališkai, arba tiesiog numatyti galimybę vienašališkai nutraukti sutartį ir nesant jokio pažeidimo.

„Prieš nutraukiant sutartį, reikėtų išanalizuoti, kokie sutarties nutraukimo pagrindai numatyti sutartyje ir ar jie konkrečiu atveju suteikia teisę šaliai nutraukti sutartį vienašališkai. Atsižvelgiant į tai, **patartina dar prieš pasirašant sutartį įvertinti, kokius vienašališko sutarties nutraukimo atvejus būtų tikslinga įtraukti į sutartį tam, kad, esant reikalui, jais būtų galima pasinaudoti, siekiant užbaigti sutartinius santykius**“, – dėmesį atkreipia specialistė.

Konkretūs sutarties nutraukimo atvejai yra numatyti ir atskiras sutarčių rūšis reglamentuojančiose Lietuvos Respublikos civilinio kodekso normose. Pavyzdžiui, *galimybė pirkėjui nutraukti*

pirkimo–pardavimo sutartį dėl netinkamos kokybės daikto (6.334 str. 1 d. 4 p.), galimybė nuomotojui ir nuomininkui nutraukti nuomos sutartį prieš terminą (6.497 str., 6.498 str.), galimybė nuomotojui ir nuomininkui nutraukti žemės nuomos sutartį prieš terminą (6.564 str., 6.565 str.), galimybė klientui ir paslaugų teikėjui nutraukti paslaugų sutartį (6.721 str.), ir pan.

Vienašališkai nutraukti sutartį galima dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių – ši sąvoka tapo aktuali COVID-19 pandemijos metu. Nenugalimos jėgos aplinkybės – tai įvykiai, kurių šalis negalėjo išvengti, kurių nebuvo ir nebuvo galima numatyti pasirašant sutartį.

„Jei *force majeure* aplinkybės yra nuolatinės, sutartinės prievolės pasibaigia, todėl sutarties nutraukti nebereikia. Jei tokios aplinkybės laikinos, **sutartis gali būti nutraukta, nustačius esminį pažeidimą, tačiau tokiu atveju negalima reikalauti atlyginti nuostolius**. Pagal Lietuvos teismų praktiką, kuri buvo išplėtotą COVID-19

pandemijos sąlygomis, nuomininko negalėjimas vykdyti veiklos nuomojamosiose komercinėse patalpose dėl taikomų pandemijos valdymo priemonių gali būti laikomas laikina nenugalimos jėgos aplinkybe. Tačiau tokiu atveju tik nuomotojas, o ne nuomininkas, turi teisę nutraukti sutartį, nebent sutartyje aiškiai nurodyta kitaip. Todėl, nuomininkui vienašališkai nutraukus sutartį (kai tokia galimybė nenumatyta sutartyje), sutarties nutraukimas laikomas neteisėtu“, – aiškina G. Kučinskė.

G. Kučinskės teigimu, kitas pagrindas, dėl kurio šalis gali vienašališkai nutraukti sutartį, yra **sutarties neįvykdymas per papildomai nustatytą terminą**. Papildomas terminas gali būti nustatomas tada, kai kita sutarties šalis praleidžia sutarties vykdymo terminą, arba kitais sutarties pažeidimo atvejais, nesusijusiais su termino praleidimu.

„Tokių atvejų nukentėjusi šalis turėtų įteikti kitai šaliai pranešimą su papildomai nustatytu terminu ir nurodyti, kad, sutarties neįvykdžius per papildomą terminą, ji bus vienašališkai nutraukta“, – įvardija G. Kučinskė ir prideda, kad papildomo termino nereikia nustatyti tais atvejais, jeigu sutarties įvykdymo termino praleidimas (ar kitas pažeidimas) yra esminis sutarties pažeidimas. Tokiu atveju, kai nėra visiškai aišku, ar pažeidimas yra esminis, specialistė rekomenduoja suteikti papildomą terminą prieš nutraukiant sutartį. „Papildomas terminas turi būti protingas, atsižvelgiant į konkrečias faktines aplinkybes, arba šalys gali dėl jo iš anksto susitarti, įtraukdamos atitinkamą nuostatą į sutartį.“

Dar vienas pagrindas vienašališkai nutraukti sutartį yra esminis sutarties pažeidimas. LAWCORPUS advokatė nurodo, kad nuspręsti, ar pažeidimas buvo esminis, galima pagal tokius pagrindinius **esminio sutarties pažeidimo kriterijus**:

1. Nukentėjusi šalis negavo to, ko tikėjosi iš sutarties.
2. Griežtas prievolės sąlygų laikymasis turėjo esminės reikšmės.
3. Pažeidimas buvo padarytas tyčia arba dėl didelio neatsargumo.
4. Dėl pažeidimo buvo prarastas pasitikėjimas kita šalimi.
5. Pažeidusi šalis gali patirti labai didelius nuostolius dėl sutarties nutraukimo.

„Norint konstatuoti esminį sutarties pažeidimą, nebūtina nustatyti visų minėtų kriterijų, tačiau jie gana abstraktūs, todėl galėtų būti išsamiau atskleidžiami vadovaujantis teismų praktikos pavyzdžiais. Siekiant išvengti ginčų dėl to, ar sutarties pažeidimas laikytinas esminiu, rekomenduotina sutartyje iš anksto numatyti, kokie sutarties pažeidimai bus laikomi esminiais sutarties pažeidimais, leidžiančiais nutraukti sutartį vienašališkai“, – pataria G. Kučinskė.

Kaip nutraukti sutartį

Apie sutarties nutraukimą reikia iš anksto pranešti kitai šaliai per sutartyje nustatytą terminą, o jeigu jis nenustatytas, – prieš 30 dienų, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyti kitokie išankstinio pranešimo terminai (pavyzdžiui, apie neterminuotos panaudos sutarties nutraukimą būtina įspėti prieš 3 mėnesius), – teigia LAWCORPUS advokatė.

Siekdamos išvengti įstatyminio 30 dienų termino taikymo ir bet kokių kitų su pranešimu susijusių ginčų, šalys į sutartį turėtų įtraukti nuostatas dėl pranešimo apie sutarties nutraukimą termino (pavyzdžiui, „įspėti reikia prieš x dienų iki sutarties nutraukimo“) ir nuo kada jis skaičiuojamas (pavyzdžiui, „nuo pranešimo išsiuntimo dienos“). **Kartu galima nustatyti ir kitas sutarties nutraukimo sąlygas, pvz., pareigą sumokėti piniginę kompensaciją.**

„Būtina žinoti, kad, net ir esant pagrindui vienašališkai nutraukti sutartį, vien pagrindo buvimas nereiškia sutarties nutraukimo. Pranešimas kitai šaliai apie numatomą sutarties nutraukimą yra būtina sutarties nutraukimo sąlyga. Nepranešus ir tokiu būdu neišreiškus valios dėl sutarties nutraukimo, sutartis negali būti laikoma nutraukta“, – perspėja G. Kučinskė ir rekomenduoja, kilus abejonių visais klausimais, susijusiais su sutarties nutraukimu, pasitarti su teisininku. „Jeigu sutartis nutraukiama, nesant pagrindo arba nesilaikant sutarties nutraukimo tvarkos, tokie veiksmai yra neteisėti. Todėl teisininko konsultacija padėtų sumažinti minėtas rizikas, išsiaiškinti galimus pažeistų teisių gynimo būdus ir išvengti klaidų, kurios gali kainuoti ir atnešti nepageidaujamų pasekmių.“

MB „Publicite“ inf.

- ❓ Įsigaliojus naujam atskaitomybės įstatymui, šiais metais turėsite sudaryti kitokį finansinių ataskaitų rinkinį?
- ❓ Suabejojate balanso ar pelno (nuostolių) ataskaitos teisingumu?
- ❓ Norite greitai ir paprastai parengti aiškinamąjį raštą?

Tai tik trys iš daugelio priežasčių, kuo Jums gali būti naudinga darbo priemonė

„2024 m. FINANSINĖS ATASKAITOS: sudarymas, tvirtinimas ir skelbimas“

Joje rasite viską, ką buhalteriu reikia žinoti apie šių metų atskaitomybę.

Darbo priemonės kaina –

65 € (su PVM).

Daugiau kaip **30** su atskaitomybe susijusių dokumentų ir jų šablonų

Buhalterija
apskaitos ir mokesčių apžvalga

Kaina „Pačiolio“ 72-ojo didžiojo seminaro dalyviams ir savaitraščio BUHALTERIJA prenumeratoriams –

tik 45 € (su PVM).

Norėdami įsigyti darbo priemonę, sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke.

Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą** (FAPDK24), **pristatymo adresą** ir **tel. numerį**.

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636, el. p. knygos@paciolis.lt arba

www.paciolis.lt

Institucijų NAUJIENOS

ATLIKTAS 3-IASIS NACIONALINIS PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS VERTINIMAS: TARP RIZIKINGIAUSIŲ – 2 VERSLO SEKTORIAI

Atlikus jau 3-iąją Nacionalinį pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos 2019–2022 metais vertinimą (NRV), išskirti verslo sektoriai, kurių veikloje nustatytas bendras labai didelis ar didelis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygis.

„Daugiausia dėmesio priežiūros institucijos turėtų skirti labai didelį pinigų plovimo (PP) rizikos vertinimą gavusiems 2 sektoriams: virtualiosios valiutos keityklų ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatoriams (VASP teikėjams) bei elektroninių pinigų įstaigų ir mokėjimo įstaigų sektoriui (4 balai)“, – sako Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) direktorius Rolandas Kiškis.

Kaip didelės PP rizikos sektoriai įvertinti prekybos nekilnojamuoju turtu, pinigų perlaidų bei apskaitos specialistų, auditorių ir mokesčių konsultantų sektoriai (3,4 balo).

Iš viso buvo vertinami 30-ies sektorių, kuriuos sudarė finansų įstaigos ir kiti įpareigotieji subjektai, rizikos scenarijai. Atliekant rizikos vertinimą, analizuojama susijusi grėsmė ir pažeidžiamumas, kurie vertinami balais nuo 1 (mažas) iki 4 (labai didelis). Rizikos dydį lemia grėsmės ir pažeidžiamumo derinys.

Nustatyta, kad 2-jų sektorių – VASP teikėjų ir elektroninių pinigų įstaigų bei mokėjimo įstaigų – bendras PP rizikos lygis vertinamas kaip labai didelis, 13-os sektorių – didelis, 12 sektorių – vidutinis ir 4 sektorių – mažas.

Teroristų finansavimo (TF) atžvilgiu labai didelis rizikos lygis nustatytas 2-juose sektoriuose – VASP teikėjų ir pinigų perlaidų:

didelis – 6 sektoriuose, vidutinis – 7 ir mažas – 10 sektorių, o 6 sektoriuose rizika vertinta nebuvo, nes šie sektoriai nesudaro sąlygų finansuoti teroristus.

Tarp mažiausią PP rizikos lygį turinčių sektorių pateko laisvosios ekonominės zonos (1 balas), bankininkystės / kredito produktai, gyvybės draudimo sektoriai bei antstoliai (1,4 balo).

Rizikingiausiuose sektoriuose kylančios grėsmės

VASP teikėjai išlieka rizikingiausiu sektoriumi atliekant jau antrą vertinimą iš eilės, nes dažnai juo naudojasi nusikalstamo pasaulio atstovai: jie naudojami virtualiosiomis valiutomis ir kriptoturtu, siekdami apsunkinti asmens tapatybės bei naudos gavėjo nustatymą ir taip išvengdami taikomų kontrolės priemonių. Nusikaltėliai, siekdami nuslėpti sandorių seką, naudoja virtualiųjų valiutų keityklas, kurios netaiko kliento pažinimo (KYC) procedūros, nereguliuojamas asmenines virtualiųjų valiutų pinigines, atlieka P2P mokėjimų operacijas, naudoja VPN ryšį ir į privatumą orientuotas virtualiąsias valiutas. **Šių priemonių naudojimas apsunkina pinigų judėjimo sekimą ir siuntėjų bei naudos gavėjų tapatybės nustatymą**, o tai kelia iššūkių kovojant su PP. Visame sektoriuje PP mastas didėja dėl plataus jo prieinamumo ir mažai išteklių reikalaujančios veiklos.

VASP teikėjų sektoriuje TF grėsmė kyla dėl virtualiųjų valiutų ir kriptoturto teikiamo anonimiškumo, galimybės atlikti neteisėtus pervedimus tarp jurisdikcijų ir vykdyti nedidelės vertės sandorius, nesiekiančius nustatytą stebėsenos ribų.

Apie NRV

Elektroninių pinigų įstaigų ir mokėjimo įstaigų sektorius susiduria su didele konkurencija dėl didelio finansų rinkos dalyvių skaičiaus, todėl sektoriaus dalyviai kai kuriais atvejais prisiima didesnę PPTF riziką, užmegzdami dalykinius santykius su aukštesnės rizikos klientais. Dėl aukštesnės PPTF rizikos klientų portfelio, plataus geografinio prieinamumo tarptautiniam pinigų judėjimui ir galimo sektoriaus teikiamų produktų anonimiškumo kyla PP grėsmė ir sunkumų efektyviai stebėti mokėjimo operacijas. Riziką dar labiau didina ir tai, kad **klientai gali pateikti suklastotus dokumentus, siekdami apeiti įstaigos taikomas PP kontrolės priemones.**

Elektroninių pinigų įstaigų ir mokėjimo įstaigų sektoriui TF grėsmė kyla dėl to, kad didžiąją dalį sektoriaus operacijų sudaro tarptautiniai mokėjimai, kurie suteikia galimybę lėšas, skirtas TF, pervesti tarptautiniu mastu, taip apsunkinant lėšų kilmės ir tikslo nustatymą. Be to, siekdami išvengti sustiprinto kliento tapatybės nustatymo, nusikaltėliai naudoja si sektoriaus teikiamais ir lengvai prieinamais produktais, tokiais kaip išankstinio mokėjimo kortelės ar kt.

Siekiant nustatyti ir įvertinti Lietuvoje esančią pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką bei jos lygį ir užtikrinti, kad būtų parinktos šios rizikos mažinimo priemonės, buvo atliktas trečiasis Lietuvos Respublikos nacionalinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas, apimantis 2019–2022 metus. Vertinimas atliktas bendradarbiaujant visoms Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme nustatytoms institucijoms, atsakingoms už pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą.

Nacionalinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas atliekamas ne rečiau kaip kas 4 metus. Šis vertinimas atliktas pagal Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) patvirtintą metodologiją.

Įvertinus Nacionalinio rizikos vertinimo rezultatus ir išvadas, 2024–2026 m. bus rengiamas Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos mažinimo priemonių planas.

FNTT inf.

Oksana Galin: Pelno mokesčio įstatyme įteisintas lengvųjų automobilių įsigijimo ir nuomos išlaidų pripažinimo leidžiamais atskaitymais ribojimas. Maksimali suma nustatoma atsižvelgiant į automobilio įsigijimo kainą ir CO₂ dydį.

Pelno mokesčio ir kitų mokesčių pasikeitimai bus nagrinėjami 72-ajame didžiajame „Pačiolio“ seminare.

Daugiau informacijos www.paciolis.lt

UAB „PAČIOLIS“ EKSPERTŲ KONSULTACIJOS

❖ PATALPŲ PARDAVIMAS

Įmonė parduoda savo biuro patalpas, įsigytas 1999 metais. Ar įmonė turi skaičiuoti pardavimo PVM?

LR pridėtinės vertės mokesčio (PVM) įstatymo 32 straipsnis nustato, kad **PVM neapmokestinamas pastatų, statinių ar jų dalių (išskyrus naujus pastatus ir statinius, naujas pastatų ir statinių dalis) pardavimas ar kitoks perdavimas, kai pagal sandorio sąlygas asmuo, kuriam toks daiktas perduodamas, arba trečioji šalis įgyja teisę disponuoti juo kaip jo savininkas.**

Laikoma, kad *naujas pastatas ar statinys* – tai nebaigtas pastatas ar statinys, taip pat baigtas pastatas ar statinys 24 mėnesius po jo užbaigimo (užbaigimo įteisinimo teisės aktų nustatyta tvarka) arba esminio pagerinimo.

Taigi, **jeigu įmonė parduoda pastatą, įsigytą 1999 metais, laikoma, kad parduodamas nenaujas pastatas, ir pardavimo PVM neturi būti skaičiuojamas. Tačiau įmonė turi atkreipti dėmesį į tai, ar nebuvo atliktas šio pastato esminis pagerinimas per 24 mėnesių laikotarpį.** *Esminiu pagerinimu* laikomi nekilnojamojo turto statybos darbai, kurie pailgina pastato ar statinio naudingo tarnavimo laiką arba pagerina jo naudingąsias savybes. Ar statybos darbai pailgina pastato ar statinio naudingo tarnavimo laiką (pagerina jo naudingąsias savybes), turi nuspręsti pats PVM mokėtojas, atliekantis nekilnojamojo turto statybos darbus. Vertinant statybos darbus, turi būti atsižvelgiama ne į tokių darbų vertę, o į jų rezultatus, t. y. turi būti sprendžiama, ar tie darbai faktiškai pailgino pastato ar statinio naudingo tarnavimo laiką (pagerino jo naudingąsias savybes). Taip pat reikia tiksliai nustatyti tokių statybos darbų pabaigos terminą, nes dvejus metus pastatas bus laikomas nauju.

PVMĮ 32 straipsnis taip pat suteikia **galimybę pasirinkti ir pardavimo sandorį apmokestinti pardavimo PVM**, jeigu daiktas parduodamas ar kitaip perduodamas apmokestinamajam asmeniui, PVM mokėtojui, taip pat PVMĮ 47 straipsnyje nurodytiems asmenims, t. y. diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, Europos Sąjungos institucijoms, jų įsteigtoms įstaigoms ir tarptautinėms organizacijoms ar jų atstovybėms (išskyrus fizinius asmenis), ir šis pasirinkimas galioja ne trumpiau kaip 24 mėnesius nuo pasirinkimo deklaravimo dienos visiems jo sudaromiems atitinkamiems sandoriams.

Taigi, **jeigu įmonė parduoda pastatą, įsigytą 1999 metais, kurio esminis pagerinimas nebuvo atliktas per pastaruosius 24 mėnesius, ir įmonė nėra pasirinkusi apskaičiuoti pardavimo PVM nuo nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų pardavimų per pastaruosius 24 mėnesius, tai pardavimo PVM neskaiciuojamas.**

❖ PASTATO ESMINIS PAGERINIMAS

Įmonė suremontavo turėtą sandėlį. Jo plotas nepadidėjo, vandentiekio, kanalizacijos ir elektros tinklai nebuvo pakeisti. Apsiribota papildomu sienų ir stogo apšiltinimu pastato viduje, langų pakeitimu, grindų sustiprinimu, įvažiavimo vartų paplatinimu. Šie darbai atlikti siekiant sumažinti temperatūros svyravimus skirtingose patalpų vietose, taip pailginant prekių galimo laikymo trukmę, taip pat sudaryti sąlygas jose krauti, transportuoti ir laikyti didesnio svorio krovinius. Ar tokį remontą galima pripažinti pastato esminiu pagerinimu PVM ir pelno mokesčio atžvilgiu?

PVM įstatymas, Pelno mokesčio įstatymas bei verslo apskaitos standartai pastato esminiu pagerinimu laiko statybos darbus, pagerinusius

V. Putvinskio 42a-2
44211 Kaunas
Tel./Fax.: +370 37 201946
El. Paštas: debetas@debetas.lt
www.debetas.lt

Kompiuterizuota
kompleksinė
buhalterinė
apskaita

Debetas uab
žingsnis į priekį ...

Užs. 1977bam

objekto naudingąsias savybes ir (arba) pailginius jo naudingo tarnavimo laiką. Tai reiškia, kad apsisprendimas dėl konkrečių statybos darbų pripažinimo priklauso nuo tų darbų sukurto rezultato ir kiekvienas atvejis turėtų būti vertinamas individualiai. Iš pateiktos informacijos darytina išvada, kad atliktas remontas nepakeitė nei pastato tūrio, nei užstatymo ploto ar pastato fasado. Pagal Statybos įstatyme pateiktus apibrėžimus tokie darbai nepriskirtini rekonstrukcijai. Tačiau sienų ir stogo šiluminės varžos padidinimas pastatą apšiltinant, langų pakeitimas

sietinas su prekių saugojimo sąlygų gerinimu, galbūt ir patalpų šildymo ar vėsinimo išlaidų mažinimu. Grindų sustiprinimas sudarys geresnes sąlygas patalpose krauti sunkesnius daiktus, įvažiuoti sunkesnei technikai ir pan. Tai taip pat galėtų būti traktuojama kaip pastato naudingųjų savybių pagerinimas. Tačiau pastato naudingo tarnavimo laikas nepailgėjo. **Todėl aptartus statybos darbus pagrįstai galima priskirti esminiam pagerinimui tiek pagal PVM įstatymą, tiek pagal Pelno mokesčio įstatymą, tiek pagal verslo apskaitos standartus ir patirtomis išlaidomis padidinti suremontuoto objekto likutinę vertę. Likęs pastato nudėvėtinas laikotarpis neturėtų būti keičiamas.**

Jeigu esminio pagerinimo darbų ar medžiagų pirkimo PVM buvo įtrauktas į atskaitą, tai laikoma PVM apmokestinamu prekių tiekimu. Todėl baigus darbus nuo visos jų vertės turi būti apskaičiuotas pardavimo PVM, išrašyta PVM sąskaita faktūra ir šio PVM suma įtraukta į atskaitą bendra tvarka.

BUHALTERINĖS APSKAITOS, MOKESČIŲ, TEISĖS KONSULTACIJOS

Puikiai pažindami įmones, jų veiklos ypatumus, rinkas, kuriose jos veikia, ir būdami vadybos, finansinės apskaitos, mokesčių ir teisės sričių profesionalai, padedame savo klientams rasti tinkamiausią išeitį iš kasdinių problemų, siūlome sprendimus, kaip jų išvengti ateityje.

- **Garantuojame operatyvų aptarnavimą ir nepriekaištingą darbų atlikimą laiku.**
- **Užtikriname visišką kliento informacijos konfidencialumą.**
- **Randame individualius sprendimus.**

Beveik 30 metų patirtis!

Tel. +370 655 12 684,

el. paštas konsultacijos@paciolis.lt

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO VALDYBOS PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS SPECIALISTŲ KONSULTACIJOS

Gaunu vaiko priežiūros išmoką ir dirbu: ką svarbu žinoti?

Dalis tėvų, auginančių mažylius ir esančių vaiko priežiūros atostogose, svarsto galimybę derinti vaiko auginimą su darbu. Kiek išmoka gali sumažėti, jei tėvai nuspręš dalį laiko skirti darbui, ir kokios taisyklės taikomos tokiu atveju?

Vaiko priežiūros išmokų mokėjimo trukmė ir dydžiai

Vaiko priežiūros išmokos dydis bei mokėjimo tvarka skiriasi priklausomai nuo to, ar vaiko mama arba tėtis naudojami neperleidžiamais ar perleidžiamais atostogų vaikui prižiūrėti mėnesiais.

Neperleidžiami mėnesiai – tai minimalus bent dviejų mėnesių (60 kalendorinių dienų) vaiko priežiūros laikotarpis kiekvienam iš vaiko tėvų, kuriuo jie **privalo pasinaudoti ir negali perduoti vienas kitam**.

Neperleidžiamais vaiko priežiūros mėnesiais mokama 78 proc. gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio. Šis dydis apskaičiuojamas pagal asmens draudžiamąsias pajamas, gautas per 12 paeiliui einančių mėnesių, buvusių iki praėjusio mėnesio prieš teisės į išmoką atsiradimo mėnesį.

Pavyzdžiui, vaiko priežiūros atostogos prasidėjo 2024 m. rugsėjo mėnesį. Apskaičiuojant išmoką, bus vertinamos 2023 m. rugpjūtį–2024 m. liepą turėtos pajamos.

Likusiais vaiko priežiūros atostogų mėnesiais išmokos dydis priklauso nuo pasirinktos vaiko priežiūros išmokos mokėjimo trukmės. Jei pasirenkama vaiką prižiūrėti, iki jam sukaks 18 mėnesių, vaiko priežiūros išmokos dydis bus 60 proc. išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

Pasirinkus vaiko priežiūros išmoką gauti, iki vaikui sueis 24 mėnesiai, vaiko priežiūros išmokos dydis, kol vaikui sueis 12 mėnesių, bus 45 proc. gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio, o nuo 12 mėnesių, iki vaikui sueis 24 mėnesiai, – 30 proc. kompensuojamojo uždarbio dydžio.

Pirmiausia pradedama mokėti išmoka už neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės laikotarpį. Svarbu nepamiršti, kad, kai vienas iš tėvų nepasinaudoja neperleidžiamais mėnesiais, jie negali būti naudojami kito iš tėvų. Tokiu atveju išmokos mokėjimo laikotarpis sutrumpėja nepanaudotu laikotarpiu.

Vaiko priežiūros išmoka ir kitos pajamos neperleidžiamais mėnesiais

Vaiko priežiūros išmokos gavimo metu leidžiama gauti papildomas pajamas, tačiau kai kuriais atvejais jos gali mažinti gaunamą vaiko priežiūros išmoką.

Asmenims, gaunantiems vaiko priežiūros išmoką už neperleidžiamus mėnesius ir turintiems pajamų, nuo kurių skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos, mokamas vaiko priežiūros išmokos ir gautų pajamų skirtumas.

Tais atvejais, kai vaiką augina vienas iš tėvų, jis gauna vaiko priežiūros išmoką už papildomą dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį ir turi papildomų pajamų, vaiko priežiūros išmoka mokama neatsižvelgiant į tuo metu gautas papildomas pajamas.

■ **Dovilės atvejis** (neperleidžiamais mėnesiais). *Svarbu atkreipti dėmesį, kad visi pavyzdžiai yra iliustratyvaus pobūdžio, rodo preliminarinius rezultatus, o kiekvieno žmogaus išmokos dydis yra apskaičiuojamas individualiai.*

Dovilė, 30 metų architektė, susilaukė dukters ir pasirinko gauti vaiko priežiūros išmoką, kol vaikui sukaks 18 mėnesių. Dovilės vidutinės pajamos, iš kurių apskaičiuojama išmoka, buvo 2 500 eurų neatskaičius mokesčių. Pagal šias pajamas apskaičiuotos išmokos dydis neperleidžiamais mėnesiais siekia 1 950 eurų (78 proc. pajamų) neatskaičius mokesčių.

Tarkime, vaiko priežiūros atostogų metu Dovilė dalį laiko dirba ir tiek neperleidžiamais, tiek perleidžiamais mėnesiais papildomai gauna 1 000 eurų darbo pajamų.

Neperleidžiamais mėnesiais Dovilės vaiko priežiūros išmokos dydis siekia 950 eurų. Kadangi apskaičiuotos išmokos dydis yra 1 950 eurų ir ji gavo 1 000 eurų darbo pajamų, jai išmokamas vaiko priežiūros išmokos ir gautų pajamų skirtumas:

1 950 eurų – 1 000 eurų = 950 eurų neatskaičius mokesčių.

Vaiko priežiūros išmoka ir kitos pajamos perleidžiamais mėnesiais

Perleidžiamais vaiko priežiūros mėnesiais darbinės veiklos pajamos nemažina gaunamos vaiko priežiūros išmokos, jei išmokos ir papildomų pajamų suma neviršija 100 proc. buvusio vidutinio mėnesinio atlyginimo, pagal kurį buvo apskaičiuota vaiko priežiūros išmoka.

Paprastai kalbant, žmogus gali uždirbti tiek, kad išmoka ir papildomai jo uždirbtos pajamos būtų ne didesnės nei jo buvęs vidutinis atlyginimo dydis. **Jei uždirbamos pajamos ir išmoka viršija buvusio vidutinio atlyginimo dydį, vaiko priežiūros išmoka yra atitinkamai mažinama.** Jei pajamos apskaičiuotos ne už visą mėnesį, pavyzdžiui, žmogus gavo pajamų tik tam tikromis mėnesio dienomis, vertinamas pajamų gavimo laikotarpis ir vaiko priežiūros išmokos dydis tuo laikotarpiu, kai žmogus turėjo papildomų pajamų.

■ **Dovilės atvejis** (perleidžiamais mėnesiais). Prisiminkime, kad Dovilės vidutinės pajamos, iš kurių apskaičiuojama vaiko priežiūros išmoka, buvo 2 500 eurų. Taigi, perleidžiamais mėnesiais jai apskaičiuotos išmokos dydis yra 1 500 eurų (60 proc. pajamų).

Perleidžiamais mėnesiais Dovilė toliau dirba ir jos darbo užmokestis siekia 1 000 eurų. Perleidžiamais mėnesiais Dovilės gaunama vaiko

priežiūros išmoka nemažinama. Taip yra dėl to, kad moteriai apskaičiuotos išmokos (1 500 eurų) ir papildomų pajamų (1 000 eurų) suma sudaro 2 500 eurų neatskaičius mokesčių. Ši suma yra tokio dydžio, koks buvo moters vidutinis atlyginimas, pagal kurį buvo apskaičiuota išmoka, tad ji nemažinama.

Kiek galima uždirbti vaiko priežiūros atostogų metu, jei vidutinės pajamos itin mažos

Gyventojai, kurie gauna minimalią vaiko priežiūros išmoką ir kitų pajamų ar išmokų, turi galimybę dirbti ir išmokos jiems nėra mažinama, jeigu vaiko priežiūros išmoka ir kitos pajamos ar išmokos kartu neviršija minimaliosios mėnesinės algos (MMA).

Jei vidutinis atlyginimas, pagal kurį buvo apskaičiuota vaiko priežiūros išmoka, yra mažesnis už pajamų ar išmokų gavimo mėnesį galiojančią MMA, laikoma, kad vidutinis atlyginimas yra lygus MMA.

■ **Antano atvejis.** Antanas yra 33 metų pardavėjas. Gimus sūnui, jis pasirinko gauti vaiko priežiūros išmoką, kol vaikui sukaks 24 mėnesiai. Antano vidutinės pajamos, iš kurių apskaičiuojama vaiko priežiūros išmoka, buvo 850 eurų neatskaičius mokesčių – mažiau nei šiuo metu galiojanti MMA (924 eurai). Antanui paskirta mažiausia galima išmoka – 440 eurų. Jei nebūtų pritaikytos išmokų grindys, pagal vyro pajamas apskaičiuota išmoka būtų buvusi dar mažesnė: iki vaikui sueis 12 mėnesių, siektų 382,50 euro, iki sueis 24 mėnesiai, – 255 eurus.

Antanas vaiko priežiūros atostogų metu toliau dirba ir uždirba vidutiniškai 600 eurų per mėnesį. Perleidžiamais vaiko priežiūros atostogų mėnesiais vaiko priežiūros išmoka sumažėja iki 324 eurų, kad Antano uždirbta suma ir vaiko priežiūros išmoka kartu sudėjus neviršytų minimaliosios mėnesinio algos dydžio: 324 eurai + 600 eurų = 924 eurai.

Jei nebūtų nustatytas šis minimalus dydis, vaiko priežiūros išmoka sumažėtų daugiau – iki 250 eurų. Tuomet Antanui paskirtos vaiko priežiūros išmokos ir darbo pajamų suma nebūtų didesnė nei jo vidutinis atlyginimas: 250 eurų + 600 eurų = 850 eurų neatskaičius mokesčių.

Kiek daugiausia galima uždirbti gaunant vaiko priežiūros išmoką perleidžiamais mėnesiais

Tai aktualu dideles pajamas turintiems gyventojams, gaunantiems maksimalią vaiko priežiūros išmoką ir darbo užmokestį. Vidutinis mėnesinis atlyginimas, pagal kurį buvo apskaičiuota vaiko priežiūros išmoka, **negali viršyti 5 vidutinių mėnesinių šalies darbo užmokesčių**, galiojusių užpraeitą ketvirtį iki pajamų ar išmokų gavimo dienos, dydžio. Todėl paskutinį šių metų ketvirtį maksimalią vaiko priežiūros išmoką gaunantiems žmonėms paskirtos išmokos ir gautų pajamų suma lyginama su jų vidutiniu mėnesiniu atlyginimu, pagal kurį buvo apskaičiuota vaiko priežiūros išmoka, bet ne didesniu kaip 10 918 eurų.

■ **Eglės atvejis.** Eglė yra 36 metų įmonės vadovė. Gimus sūnui, Eglė pasirinko gauti vaiko priežiūros išmoką, kol vaikui sukaks 18 mėnesių. Eglės vidutinės darbo pajamos, iš kurių apskaičiuojama vaiko priežiūros išmoka, buvo 12 000 eurų.

Eglei apskaičiuota vaiko priežiūros išmoka perleidžiamais mėnesiais siekia 2 620,32 euro – tai maksimali išmoka, kokią galima gauti, net jei asmens pajamos buvo didesnės.

Dirbdama vaiko priežiūros atostogų metu Eglė, norėdama gauti visą paskirtą vaiko priežiūros išmoką, galės uždirbti daugiausia tiek, kad jos vaiko priežiūros išmokos ir uždirbtų pajamų suma neviršytų 10 918 eurų, tai yra 5 vidutinių darbo užmokesčių. Taigi, nors Eglės vidutinės draudžiamosios pajamos buvo didesnės – 12 000 eurų, dėl nustatytų lubų vaiko priežiūros išmoka ir darbo pajamos kartu sudėjus negalės viršyti paskutinį 2024 metų ketvirtį nustatytos 10 918 eurų sumos.

Vaiko priežiūros išmoka Eglei nebūtų mažinama, jeigu jos uždirbamos pajamos per mėnesį neviršytų 8 297,68 euro (10 918 eurų – 2 620,32 euro).

Jei dirbate savarankiškai, išmoka nemažės

Savarankiškai dirbančių žmonių gaunamos pajamos nemažina vaiko priežiūros išmokos tiek neperleidžiamais, tiek likusiais mėnesiais. Dirbantieji savarankiškai gali turėti pajamų iš savarankiškos veiklos ir tai nemažina vaiko priežiūros išmokos.

„Sodros“ inf.

Valdas Jagminas: kiekviena produkciją gaminanti ar paslaugas teikianti įmonė turi apskaičiuoti jos savikainą. Deja, finansinės apskaitos bei mokesčių reglamentai savikainos apskaičiavimui kelia skirtingus reikalavimus.

72-ajame didžiajame „Pačiolio“ seminare aptarsime ne tik savikainos apskaičiavimui taikomus teisės aktų reikalavimus, bet ir jų praktinį įgyvendinimą.

Daugiau informacijos www.paciolis.lt

Per savaitę priimtų svarbiausių naujų norminių aktų ir jų pakeitimų apžvalga

Per savaitę paskelbta **171** naujas teisės aktas, **19** iš jų aktualūs buhalteriams.

Čia pateiktas tik pakeitimų sąrašas.

Visus teisės aktų pakeitimus su jų paaiškinimais rasite

MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENLAIŠKYJE.

Prenumeruokite ir viską turėsite.

Štai keletas teisės aktų pakeitimų apžvalga: ↓

→ GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESTIS

LR GPM įstat. 17 str. „**Neapmokestinamosios pajamos**“ komentaro (2002 07 02 Nr. IX-1007) naujausias pakeitimas 2024 10 24 Nr. (18.18-31-1 Mr) R-3817

VMI parengė GPMĮ 17 straipsnio „Neapmokestinamosios pajamos“ 1 dalies 20, 20¹, 20², 21, 30, 36, 37 ir 40 punktų ir šio straipsnio 7 dalies apibendrintų paaiškinimų (komentarų) pakeitimus. Komentaro papildymai paaiškina, kokiais atvejais neapmokestinimo lengvata netaikoma, kai pajamos gaunamos per investicinę sąskaitą, kiti pakeitimai susiję su sąvokų atnaujinimų pagal galiojančius teisės aktus, kai kurie keitimai – redakcinio pobūdžio.

→ PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESTIS

LR PVM įstat. 78-1 str. „**Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo įforminimui PVM sąskaita faktūra taikomos taisyklės**“ komentaro (2002 03 05 Nr. IX-751) naujausias pakeitimas 2024 10 24 Nr. (18.2-31-2Mr) RM-40740

VMI parengė PVM įstatymo 78¹ straipsnio „Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo įforminimui PVM sąskaita faktūra taikomos taisyklės“ 1, 2 ir 5 dalių apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimą ir papildymą. Pagrindiniai pakeitimai: atnaujinti pavyzdžiai, pateiktas šio straipsnio 5 dalies, kuri nustato, kad, neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, šio įstatymo reikalavimai dėl prekių tiekimo ir (arba) paslaugų teikimo įforminimo PVM sąskaita faktūra taikomi tais atvejais, kai apmokestinamasis asmuo tiekia prekes ir (arba) teikia paslaugas, kurioms taikomos šio įstatymo XII skyriaus penktojo, šeštojo ar septintojo skirsnio nuostatos, ir šis asmuo Lietuvos Respublikoje registruojasi šio įstatymo XII skyriaus penktajame, šeštajame ar septintajame skirsnyje nurodytų specialių schemų taikymo tikslais, komentaras.

LR PVM įstat. 115-1 str. „**Šio skirsnio nuostatų taikymas**“ komentaro (2002 03 05 Nr. IX-751) naujausias pakeitimas 2024 10 25 Nr. (18.2-31-2Mr) RM-41018

Pateiktas straipsnio, kuris nustato, kad PVMĮ V skirsnio „Speciali paslaugų, kurias teikia už Europos Sąjungos teritorijos ribų įsikūrę apmokestinamieji asmenys, apmokestinimo schema“ nuostatos taikomos paslaugoms, kurias asmenims, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, teikia apmokestinamasis asmuo, įsikūręs už ES teritorijos ribų, kai tokių paslaugų suteikimo vieta yra ES teritorija, komentaras.

LR PVM įstat. 115-2 str. „Registravimas“ komentaro (2002 03 05 Nr. IX-751) naujaušias pakeitimas 2024 10 25 Nr. (18.2-31-2Mr) RM-41018

Pateiktas komentaras paaiškina, kaip už ES teritorijos ribų įsikūrę apmokestinamieji asmenys, pasirinkę taikyti Europos Sąjungoje neįsikūrusių asmenų schemą ir registruotis PVM mokėtojais Lietuvoje, registruojami ir išregistruojami, kaip sudaromas ir suteikiamas PVM mokėtojo kodas, skirtas šiai schemai taikyti.

LR PVM įstat. 115-3 str. „PVM deklaracijos pateikimas ir PVM sumokėjimas“ komentaro (2002 03 05 Nr. IX-751) naujaušias pakeitimas 2024 10 25 Nr. (18.2-31-2Mr) RM-41018

Komentaras paaiškina, kaip apmokestinamasis asmuo, Lietuvos Respublikoje pasirinkęs taikyti Europos Sąjungoje neįsikūrusių asmenų schemą, privalo elektroninėmis priemonėmis teikti Specialios schemos dalyvių suteiktų paslaugų ataskaitą, kurioje nurodoma informacija, būtina specialios schemos dalyvio PVM prievolei nustatyti (OSS PVM deklaracija).

LR PVM įstat. 115-4 str. „Apskaitos reikalavimai“ komentaro (2002 03 05 Nr. IX-751) naujaušias pakeitimas 2024 10 25 Nr. (18.2-31-2Mr) RM-41018

Komentaras paaiškina, kaip apmokestinamasis asmuo, įsikūręs už ES teritorijos ribų ir ES teritorijoje teikiantis paslaugas skirtingų valstybių narių asmenims, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, ir kuris yra pasirinkęs taikyti Europos Sąjungoje neįsikūrusių asmenų schemą ir išregistravęs šios schemos naudotoju Lietuvoje, privalo tvarkyti paslaugų, už kurias PVM mokamas šiame skirsnyje nustatyta tvarka, apskaitą.

LR PVM įstat. 115-5 str. „Atvejai, kai šio skirsnio nuostatų taikymas nutraukiamas“ komentaro (2002 03 05 Nr. IX-751) naujaušias pakeitimas 2024 10 25 Nr. (18.2-31-2Mr) RM-41018

Komentaras paaiškina, kaip apmokestinamasis asmuo, Lietuvos Respublikoje pasirinkęs taikyti Europos Sąjungoje neįsikūrusių asmenų schemą Lietuvoje, gali būti išregistruojamas iš schemos dalyvių, mokesčių administratoriui pranešdamas, kad nutraukia elektroninių ir kitų paslaugų teikimą ES teritorijoje.

Visų buhalteriams aktualių teisės aktų pakeitimų išsamią apžvalgą ir pačius pakeistus reglamentus rasite elektroniniame leidinyje

MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENLAIŠKIS.

Naujienlaiškis siunčiamas kiekvieną trečiadienį.

Savaitraščio „Buhalterija“ prenumeratoriai Naujienlaiškį gali įsigyti tik už – ~~49~~ € 39 € (su PVM).

Tai tik 11 centų per dieną – ir VISUS METUS BŪSITE RAMŪS!

Kreipkitės tel. (0 5) 2700 636, el. paštu savadai@paciolis.lt arba www.paciolis.lt

DARBO SANTYKIAI IR DARBO GINČAI

Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus įsakymo „**Dėl Ūkio subjektų patikrinimų kontrolinių klausimynų ir teminių ataskaitų patvirtinimo**“ (2017 07 04 Nr. EV-96) naujausias pakeitimas 2024 10 25 Nr. EV-179

Darbuotojų su negalia, įdarbintų subsidijuojant, darbo sąlygų patikros kontrolinis klausimynas išdėstomas nauja redakcija.

Įsakymas įsigaliojo 2024 m. lapkričio 1 d.

MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMAS

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informacinis pranešimas „**Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „Dėl Mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo taisyklių ir formų patvirtinimo**“ (2024 10 25 Nr. RNA-35272)

Šiuo raštu VMI pakomentavo VMI viršininko 2024 m. spalio 23 d. įsakymo „Dėl Mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinį nusižengimą mokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ Nr. VA-83 turinį. Minėtu įsakymu siekta suvienodinti VMI ir „Sodoros“ taikomą mokesčių atidėjimo ir (ar) išdėstymo instrumentą. Įsakymu nustatoma mokestinės nepriemokos ar baudos už administracinius nusižengimus mokėjimo ir atidėjimo tvarka, įteisinta 125,00 eurų minimali suma, iki kurios MPS negalės būti sudaryta, prašymo dėl mokestinės nepriemokos / baudos už AN mokėjimo atidėjimo ir (ar) išdėstymo patikslinimui ir papildomų dokumentų pateikimui nustatytas 10 darbo dienų terminas, įtraukti atvejai, kada, gavus mokesčių mokėtojo prašymą sudaryti MPS, išieškojimas nestabdomas arba pradedamas, ir kt.

AKCIZAI

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „**Dėl akcizais apmokestinamų prekių apskaitos**“ (2015 10 27 Nr. VA-89, 2010 05 12 Nr. VA-58 nauja redakcija) naujausias pakeitimas 2024 10 25 Nr. VA-84

Įsakymu „Dėl akcizais apmokestinamų prekių apskaitos“ tvirtinami: Akcizais apmokestinamų prekių apskaitos tvarkos aprašas; Operacijų, susijusių su akcizais apmokestinamomis prekėmis, klasifikatorius; Akcizų įstatyme nurodytų akcizais apmokestinamų prekių tarifinių grupių kodų klasifikatorius. Keičiamas Operacijų akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje apskaitos tvarkos aprašo pavadinimas – Akcizais apmokestinamų prekių apskaitos tvarkos aprašas, kuris reglamentuoja, kaip akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje turi būti tvarkoma operacijų su akcizais apmokestinamomis prekėmis apskaita, kokios matavimo ir apskaitos priemonės turi būti naudojamos, nustatant akcizais apmokestinamų prekių kiekį, kokius reikalavimus turi atitikti akcizais apmokestinamų prekių kiekiui nustatyti naudojamos matavimo ir apskaitos priemonės, ir kt.

Įsakymas įsigaliojo 2024 m. lapkričio 1 d.

VIEŠIEJI PIRKIMAI

Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymo „**Dėl Centrinųjų perkančiųjų organizacijų ataskaitų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo**“ (2021 12 23 Nr. 1S-181) naujausias pakeitimas 2024 10 25 Nr. 1S-160

Keičiamas Centrinųjų perkančiųjų organizacijų ataskaitų teikimo tvarkos aprašas reglamentuoja viešųjų pirkimų procedūrų, kurių metu prekės, paslaugos ir darbai įsigijami centrinių perkančiųjų organizacijų atliktų procedūrų, sudarytų preliminarinių sutarčių ar dinaminio pirkimo sistemų pagrindu, ataskaitų rengimą ir teikimą Viešųjų pirkimų tarnybai. Nustatytos procedūros, kaip turėtų elgtis Centrinė perkančioji organizacija, pastebėjusi, kad Viešųjų pirkimų tarnybai buvo pateikta netiksli ataskaita. Taip pat nustatomi Viešųjų pirkimų tarnybos veiksmai, nustačius gautų ataskaitų netikslumus.

Įsakymas įsigaliojo 2024 m. spalio 31 d.

Kai kurie keitimai įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.

ŽEMĖS MOKESTIS: ginčyti ar neginčyti

Kaip ir kasmet, iki lapkričio 1 dienos žemės savininkai sulauks Valstybinės mokesčių inspekcijos jiems suformuotų žemės mokesčio deklaracijų (pateikiamų elektroniniu būdu arba siunčiamų paštu) su apskaičiuotu žemės mokesčiu, kurį reikia sumokėti iki lapkričio 15 dienos.

Tiems, kurie pamatę mokėtinas sumas mano, kad apskaičiuotas per didelis žemės mokestis arba mokestis apskaičiuotas nepagrįstai, Mokestinių ginčų komisija primena, jog **galima pasinaudoti galimybe apskusti žemės mokesčio deklaracijoje nurodytą žemės mokestį.**

Taigi, jeigu žemės savininkai nesutinka su apskaičiuotu žemės mokesčiu, jie turi teisę ginčyti šį mokestį, pateikdami skundą Mokestinių ginčų komisijai. Ginčyti galima neatsižvelgiant į tai, ar žemės mokestis buvo sumokėtas, ar ne. **Mokestinių ginčų komisijai galima apskusti ne tik patį mokestį, bet ir apskaičiuotus delspinigius**, jei manoma, kad yra pagrindas atleisti nuo delspinigių ar jų dalies skaičiavimo Mokesčių administravimo įstatyme nurodytais pagrindais ar remiantis teisingumo / protingumo ir kitais teisės principais.

Žemės mokesčio srityje ginčai dažniausiai kyla dėl to, kad mokesčių administratorius žemės mokestį apskaičiuoja neatsižvelgdamas į Žemės mokesčio įstatyme nustatytas lengvatas (šio įstatymo 8 straipsnyje nurodyti atvejai, kada žemės mokestis nemokamas arba kada žemė yra neapmokestinama). Tokios situacijos gali susidaryti, kai VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenys nesutampa su faktine situacija arba netinkamai pritaikomos teisės aktuose (įskaitant savivaldybių tarybų sprendimus) nustatytos lengvatos ar išimtys.

Ginčas gali kilti ir dėl to, kad žemės mokestis apskaičiuojamas už žemės ūkio paskirties žemę, kurioje įveistas miškas, arba už miško žemę, jei šis faktas nebuvo įregistruotas Nekilnojamojo turto registre. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas laikosi pozicijos, kad Nekilnojamojo

turto registro duomenys, apskaičiuojant žemės mokestį, yra tik vienas iš įrodymų; jeigu yra kitokių įrodymų, turi būti įvertinta jų visuma ir tik tada priimamas sprendimas dėl žemės mokesčio deklaracijos suformavimo. Mokesčių mokėtojams įrodžius (pavyzdžiui, pateikus Miškų valstybės kadastro tvarkytojo informaciją), kad miško ar įveisto miško plotas yra kitoks, nei nurodoma Nekilnojamojo turto registre, ginčas paprastai sprendžiamas palankiau mokesčių mokėtojams.

Gali pasitaikyti atveju, kai gyventojams žemės mokestis apskaičiuojamas už paveldėtus žemės sklypus, kurie paveldėtojo vardu buvo įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ne iš karto, o praėjus keleriems metams nuo palikėjo mirties. Mokestinių ginčų komisija informuoja, kad tokio tipo ginčiuose ji laikosi pozicijos, jog žemės mokestis skaičiuojamas nuo palikimo atsiradimo dienos, t. y. nuo žemės palikėjo mirties dienos, o ne įregistravimo registre dienos, tačiau, įvertinus aplinkybes, **gali būti sprendžiamas atleidimo nuo delspinigių klausimas.**

Žemės savininkus, kurie nesutinka su padidintu žemės mokesčio tarifu, taikomu apleistai žemei (kai žemės sklypai pripažįstami apleistais savivaldybės sprendimu), Mokestinių ginčų komisija informuoja, kad **Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas patvirtino mokesčių administratoriaus padidinto mokesčio tarifo pagrindu apskaičiuotą žemės mokestį (2022-02-09 nutartis adm. byloje Nr. eA-161-556/2021).**

Ginčams Mokestinių ginčų komisijoje nėra taikomas žyminis mokestis, nėra reikalavimo turėti atstovą – advokatą ar teisinį išsilavinimą turintį asmenį, bylų nagrinėjimui būdingas konfidencialumas (neskelbiama darbotvarkė, nuasmeninami sprendimai), ginčas išnagrinėjamas ne vėliau kaip per 60 dienų nuo skundo pateikimo dienos. Siekdama padėti, Mokestinių ginčų komisija interneto portale skelbia skundo formos (šablono) pavyzdį (<https://mgk.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/mokestiniu-gincu-nagrinejimas/>).

*Mokestinių ginčų komisijos prie
LR Vyriausybės inf.*

Skaidriai dirbančiojo identifikavimo kodas (ID) = MAŽIAU NELEGALAUS DARBO IR ŠEŠĖLIO

Darbo rinkos šešėlis traukiasi, taikomos priemonės atgraso nuo nelegalaus darbo ir jo apraiškų, rodo naujausi Valstybinės darbo inspekcijos (VDI) atliktų patikrinimų duomenys. Per pirmuosius 6 šių metų mėnesius atlikus trečdaliu daugiau patikrinimų, lyginant su tuo pačiu laikotarpiu pernai, pažeidimų fiksuota 30 proc. mažiau.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro Vytauto Šilinsko teigimu, itin teigiamų poslinkių davė įdiegtas skaidriai dirbančiojo ID statybų sektoriuje, paskatos skolininkams dirbti legaliai ir griežtesnė nelegalaus darbo kontrolė.

„Ledai pajudėjo ir turime pirmuosius rezultatus, rodančius, kad, skiriant pakankamai dėmesio, galima sumažinti šešėlį. Dar toli gražu ne visi dirba skaidriai, bet judame gera kryptimi ir vis dažniau žmonės dirba tik legaliai“, – sako V. Šilinskas.

Taip pat stebima tendencija, jog svariai sumažėjo nelegaliai dirbančių užsieniečių. Tokių atvejų pirmąjį šių metų pusmetį fiksuota 199, o per tą patį laikotarpį pernai dvigubai daugiau – 404. **Daugiausia nelegaliai dirbusių užsieniečių sumažėjo transporto sektoriuje – net 6 kartus** (nuo 255 nelegaliai dirbusių užsieniečių 2023 m. I pusmetį iki 42 2024 m. I pusmetį).

Daugiausia patikrinimų atlikta statybų sektoriuje. Šis sektorius, inspektorių surinktais duomenimis, ir toliau išlieka vienas rizikingiausių, jame nustatoma daugiausia šešėlinio darbo atvejų. Taip pat prie rizikingų ekonominės veiklos sektorių, vertinant šešėlinį darbą, priskiriami transportas ir saugojimas, didmeninė ir

mažmeninė prekyba, žemės ūkis, apdirbamoji gamyba bei apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija priėmė, kad nuo 2024 m. liepos 1 d. dar labiau sugriežtinti skaidriai darbo santykius užtikrinančių priemonių reikalavimai, t. y. padidintos finansinės sankcijos ir išplėstas skaidriai dirbančiojo ID kodą privalančių turėti asmenų sąrašas. Nuo šiol kiekvienas statybos darbus atliekantis asmuo, net atlikdamas privataus namo ar buto remontą, privalo turėti skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą (ID).

Šių metų pirmąjį pusmetį atlikta beveik 1 tūkst. nelegalaus darbo patikrinimų daugiau nei 2023 m. I pusmetį ir beveik 2 tūkst. daugiau nei 2022 m. I pusmetį. Nelegalaus darbo kontrolė, tikrinant rizikingus ekonominės veiklos sektorius, užtikrina ne tik nelegaliai dirbančiųjų nubaudimą, bet svarbiausia – veikia prevenciškai ir labai prisideda prie šešėlio mažinimo.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos inf.

ARTĖJA IŠPARDAVIMŲ LAIKOTARPIS:

kaip apsipirkti, kad pavyktų sutaupyti

*Kas antras Lietuvos gyventojas, norėdamas įsigyti jam reikalingus daiktus, nekantriai laukia didelių nuolaidų, rodo tarptautinis DPD „E. barometro“ tyrimas. Visų laukiamas juodasis penktadienis (angl. „Black Friday“) ar kibernetinis pirmadienis (angl. „Cyber Monday“) gali padėti sutaupyti didelę sumą pinigų, tačiau tokių apsipirkimų metu didėja rizika pasiduoti emocijai ir impulsyviai įsigyti pirkinių. „DPD Lietuva“ komunikacijos vadovas **Tomas Vaišvila** sako, kad, planuojant išpardavimų pirkinius, būtina atlikti namų darbus, kurie padės sutaupyti.*

„Tiek internetinėse, tiek fizinėse parduotuvėse pamačius išpūdingas nuolaidas lengva pamesti galvą ir įsigyti galbūt ne visai reikalingų produktų. Taip ne sutaupysite, o išleisite dar daugiau, nei planavote. Didžiųjų išpardavimų karštinėje verta prisiminti vieną taisyklę: jei prekę ketinate pirkti nepaisydami jos kainos ir įsigijote jai atpigus, tai reiškia, kad sutaupėte. Jei visgi prekės nebuvo jūsų pirkinių sąrašė prieš išpardavimus, to taupymu pavadinti negalima“, – sako T. Vaišvila.

Jis pratešia, kad, **norint išvengti neplanuotų išlaidų, didiesiems išpardavimams naudinga pasiruošti iš anksto:** itin pravartu apgalvoti netgi artimiausio pusmečio pirkinius, būti atidiems ir akiai nepasitikėti prekybininkų gudrybėmis.

Kad siekis sutaupyti netaptų finansiniu nuostoliu, itin svarbu išlikti budriems ir apsaugoti nuo kibernetinių piktavalių.

Sudarykite pirkinių sąrašą

Norint sutaupyti, planuoti ir pasiruošti yra privalu, todėl efektyvus taupymas prasideda nuo reikalingų produktų sąrašo sudarymo.

„Atidžiai pergalvokite, kokių produktų jums iš tiesų reikia. Tai gali būti drabužiai, elektronika, namų apyvokos prekės, baldai ar net dovanos artimiesiems: juodasis penktadienis, be abejo, yra itin gera proga iš anksto pasirūpinti kalėdinėmis dovanomis. Toks pasiruošimas padės ne tik nepraleisti progos reikalingus daiktus įsigyti pigiau, bet ir išvengti impulsyvaus pirkimo“, – tvirtina komunikacijos vadovas.

Nusistatykite biudžetą

Nuolaidos neretai paskatina pirkti daugiau, nei derėtų, todėl siekiant išvengti per didelių išlaidų svarbu nusistatyti tikslų biudžetą ir jo laikytis.

„Nusistatę biudžetą ne tik galite lengviau kontroliuoti išlaidas, bet ir protingai jas paskirstyti. Pavyzdžiui, biudžetas padeda teikti pirmenybę tokiems daiktams, kurių jums iš tiesų reikia, ir nepasiduoti spontaniškiems ir mažiau naudingiems pasiūlymams“, – teigia T. Vaišvila.

Palyginkite kainas

Turint reikalingų prekių sąrašą ir nusistačius biudžetą laikas atlikti tyrimą – atidžiai peržiūrėti konkrečių produktų kainas skirtingose parduotuvėse.

„Šį žingsnį galima atlikti ne vieną kartą, net likus keletui mėnesių iki didžiųjų nuolaidų. Pasiimkite savo sudarytą sąrašą ir patikrinkite kiekvienos prekės kainą. Rekomenduojama tuo

pačiu peržiūrėti kainas ir kainų palyginimo svetainėse. Šalia produkto užrašykite datą ir kiek tuo metu jis kainavo. Visa tai pakartokite po mėnesio ir išpardavimo dieną. Taip galėsite palyginti, ar didelės nuolaidos ir viliojantys pasiūlymai nėra tik prekybininkų triukas, ir įsigyti produktą už geriausią kainą“, – pasakoja „DPD Lietuva“ komunikacijos vadovas.

Būkite budrūs ir nepakliūkite į sukčių pinkles

Tyrimai rodo, kad didžiųjų išpardavimų laikotarpiu padaugėja ne tik nuolaidų, bet ir sukčių atakų. Kad siekis sutaupyti netaptų finansiniu nuostoliu, itin svarbu išlikti budriems ir apsisaugoti nuo kibernetinių piktavalių.

„Prieš prasidedant juodojo penktadienio nuolaidoms, prekybininkai dažnai atsiunčia pasiūlymus SMS žinute arba el. laišku. Todėl, užuot iškart spragtelėję atsiųstą nuolaidą, **pirmausia patikrinkite prekybininko svetainę.**

Taip pat ieškodami nuolaidų venkite pirkti iš nepažįstamų arba įtartinų svetainių: prieš suvedami bet kokius asmeninius duomenis, atidžiai patikrinkite puslapį. Perskaitykite atsiliepimus, atkreipkite dėmesį į prekybininko kontaktus, ar svetainėje nėra gramatikos klaidų, pažiūrėkite, ar yra nurodytas pardavėjo adresas ir reali kontaktinė informacija“, – atkreipia dėmesį T. Vaišvila.

UAB „Coagency“ inf.

VERTA ŽINOTI

Darbo pareigų pažeidimai ir atleidimas: ką būtina žinoti

VDI informuoja, kad atleidimo iš darbo byloje, nagrinėjamoje darbo ginčų komisijoje (DGK), darbuotojai dažniausiai nesutinka su atleidimu iš darbo darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės (DK 58 str.), t. y. kai darbuotojas šiurkščiai pažeidžia darbo pareigas arba per paskutinius dvylika mėnesių padaro antrą tokį patį darbo pareigų pažeidimą.

VDI darbo ginčų komisijų darbo organizavimo skyriaus vedėja Irina Janukevičienė informuoja, kad šiuo atveju darbdavys nutraukia darbo sutartį be išpėjimo ir nemoka darbuotojui išeitinės išmokos, tačiau prieš priimdamas sprendimą nutraukti darbo sutartį jis privalo pareikalauti darbuotojo pateikti rašytinį paaiškinimą.

„Pagal kasacinio teismo išaiškinimą, pareikalavimo pateikti rašytinį paaiškinimą tikslas – darbdavio disponavimas visapuse informacija apie darbuotojo padarytą darbo pareigų pažeidimą, – pažymi skyriaus vedėja I. Janukevičienė. – **Nepareikalavęs darbuotojo**

rašytinio paaiškinimo darbdavys apriboja savo galimybę išsiaiškinti ir atsižvelgti į visas aplinkybes, reikšmingas sprendimo nutraukti darbo sutartį priėmimui, be to, prisiima neigiamų padarinių riziką, nes darbuotojas, nesutikdamas su atleidimu ir jį ginčydamas, gali nurodyti aplinkybes, į kurias atsižvelgiant nebūtų galima konstatuoti, jog jis padarė darbo pareigų pažeidimą.“ Svarbu pabrėžti, kad šis darbdavio reikalavimas gali būti išreiškiamas tiek žodine, tiek rašytine forma, tačiau kilus ginčui dėl šio reikalavimo įgyvendinimo pareiga įrodyti jo faktą tenka darbdaviui.

I. Janukevičienė akcentuoja ir džiaugiasi, kad dažniausiai iš DGK į teismus persikėlusių bylų baigtys sutampa. Paminėtina Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2024-02-27 nutartis civ. b. Nr. e3K-3-12-701/2024, kurioje tiek DGK, tiek visų instancijų teismai ginčą išsprendė iš esmės vienodai – pripažino darbuotojų atleidimus pagal DK 58 straipsnį neteisėtais.

VDI inf.

AKYS – mūsų darbo priemonė. SAUGOKIME JAS

Irmantas AMBRAZEVIČIUS

Visuomenės sveikatos specialistas

Šiuolaikiniai buhalteriai turi susipažinti su daugybe informacijos, todėl natūralu, kad daugiausia „pluša“ akys. Darbas kompiuteriu gali lemti akių ligas, o akių ligos – sumažinti darbingumą. Tad saugokime akis: nenuvarginkime jų, profilaktiškai tikrinkimės regą, atlikime specialius pratimus.

Klastinga ir pavojinga glaukoma

Glaukoma – tai nepagydoma akių liga. Jai plėtojantis laipsniškai siaurėja akiplotis, galiausiai apankama. Glaukoma paprastai susergera vyresnio amžiaus žmonės, padidėjus akispūdžiui.

Akių kameroje yra vandeningo skysčio, kuris maitina kraujagyslių neturinčius akių obuolių darinius, pirmiausia – lęšius. Skystis gaminamas krumplyne, cirkuliuoja akių kameroje ir pašalinamas per ragenos ir rainelės kampe esančias trabekulas. Skysčio gamybos ir nutekėjimo pusiausvyrą lemia normalų akispūdį. Tada tinkamai funkcionuoja ir akys. Pakilus akispūdžiui sutrinka akių veikimas (normalus akispūdis yra 10–21 mmHg). Pažymėtina, kad akispūdis ir arterinis kraujo spaudimas neturi tiesioginių sąsajų: padidėjus arteriniam kraujo spaudimui, akispūdis gali būti normalus, ir atvirkščiai. Vienas iš glaukomos požymių gali būti padidėjęs ašarojimas. Tačiau ašarų tekėjimas nėra akispūdžio padidėjimo priežastis.

Glaukoma atsiranda, kai krumplynas pradeda gaminti daugiau skysčio ir nespėjama jo pašalinti arba kai krumplynas skysčio gamina tiek, kiek reikia, tačiau sutrinka jo nutekėjimas. Pagal nutekėjimo sutrikimo sunkumą glaukoma skirstoma į atviro kampo, kai nutekėjimas

ima trikti pamažu ir dėl to akispūdis kyla, o pakitimai vystosi lėtai (tai dažniausia glaukomos forma), ir į uždaro kampo, kai rainelės šaknis užspaudžia priekinės kameros kampa, sutrinka skysčio nutekėjimas tarp akių užpakalinių ir priekinių kamerų, akispūdis smarkiai padidėja ir ištinka ūmus glaukomos priepuolis. Neretai ji sukelia perkaitimas, atšalimas, emocinė įtampa, fizinis darbas, taip pat tai gali atsitikti, kai ilgai būname tamsoje.

Dar gali būti normalaus akispūdžio glaukoma. Tai netipinė glaukoma, nes akispūdis būna tinkamas. Tokiai glaukomi būdingų požymių randasi dėl bendrų kraujagyslių ar kraujotakos sutrikimų.

Paprastai tik susirgus niekuo nesiskundžiama, nebent gali dažniau nuvargti akys ir pasireikšti tokie simptomai: bukas akių, antakių, kaktos skausmas, svetimkūnio jausmas akyse, padidėjęs ašarojimas. Iš pradžių regos aštrumas nesumažėja, nesusiaurėja akiplotis, tik padidėja akispūdis. Vėliau atsiranda akių dugno ir akių nervų degeneracijos požymių. Ligai progresuojant, nyksta akių nervų ląstelės, siaurėja akiplotis (erdvė, kurią regi nejudančios akis, nesukant galvos) – matoma kaip per vamzdį. Glaukoma nepagydoma, todėl labai svarbu laiku nustatyti padidėjusį akispūdį – taip galima išvengti visiško apakimo. Tačiau jei glaukoma diagnozuojama jau susiaurėjus akipločiui, greičiausiai rega nebus išsaugota.

Pagrindinis rizikos veiksnys – paveldimumas. Kitos šalutinės ligos (cukrinis diabetas, hipertoninė liga) gali veikti glaukomos eigą, bet labai retai būna jos priežastis, išskyrus normalaus akispūdžio glaukomą. Įtakos turi ir akių uždegimai, negydoma trumparegystė, vartojami tam tikri vaistai (antidepresantai, kortikosteroidai).

Glaukomos neįmanoma išgydyti, ją galima tik pristabdyti. Gydytojo skirti vaistai turi būti lašinami reguliariai. Negalima savavališkai pradėti ir baigti lašinti vaistų, patiems jų pasirinkti. Stebėti ir gydyti glaukomą turi gydytojas oftalmologas. Dažniausiai vien vaistų nepakanka, reikia ir chirurginės intervencijos.

PROFILAKTIKA

Nuo 40 metų, o jei šeimoje yra sergančių glaukoma asmenų, nuo 30 metų derėtų kartą per metus pasitikrinti akispūdį.

Sergant glaukoma, kompiuteriu reikėtų dirbti gerai apšviestoje patalpoje, nedirbti ilgai nuleidus galvą, vengti sunkaus fizinio darbo. Rekomenduojama per parą suvartoti tik iki 1,5 l skysčių, nepiktnaudžiauti kava bei stipria arbata, o jei įmanoma, ir visai jų atsakyti. Draudžiama rūkyti ir gerti alkoholinius gėrimus, vartoti dirbtines ašaras (paprastai jose būna vyzdžius plečiančių medžiagų) ir kompleksinius vaistus nuo peršalimo („Theraflu“ ir kt.).

Katarakta

Katarakta – viena pagrindinių apakimo priežasčių. Sergant šia liga, lęšis tampa neskaidrus (drumstas), blogai praleidžia šviesą ir taip sutrikdo regėjimą.

Pirmiausia pastebima, kad daiktai tampa neryškūs, atrodo, lyg akinių stiklai nuolat būtų nešvarūs. Vėliau darosi sunku skaityti, vairuoti, matoma kaip per rūką. Šis vis tirštėja, galiausiai imama skirti tik šviesą nuo tamsos. Smarkiai pažengus kataraktai (kai skiriama tik šviesa nuo tamsos), prasideda glaukoma.

Kodėl atsiranda katarakta, tiksliai nežinoma. Tačiau manoma, kad tai medžiagų apykaitos lęšiuose sutrikimas. Katarakta labiau sergama vyresniame amžiuje, kai kinta lęšių struktūra. Nors katarakta gali būti ir įgimta: ji dažniausiai pasireiškia vaikams, kurių mamos nėštumu metu sirgo kiaulyte, raudonuke, toksoplazmoze, vėjaraupiais. Didelę įtaką kataraktos atsiradimui ir vystymuisi turi akių traumas (ypač akies obuolio sumušimas), akių veikimo sutrikimai (glaukoma, stipri trumparegystė, akių uždegimas) ir kitos ligos (ypač cukrinis diabetas). Kataraktos atsiradimą lemia ir ultravioletiniai spinduliai, todėl rekomenduojama vasarą dėvėti akinius nuo saulės, ypač būnant paplūdimyje ir vandenyje. Nemenkos įtakos turi ir paveldimumas.

Vaistų nuo kataraktos nėra. Pradinėmis stadijomis skiriami medžiagų apykaitą akyse gerinantys vaistai, parenkami akiniai. Pažengusi katarakta gydoma chirurgiškai: šalinamas drumstas lęšis, įsodinamas dirbtinis. Operacija trunka apie 15 minučių, regos funkcijų atsinaujinimas – nuo paros iki kelių savaičių.

PROFILAKTIKA

Vengti akių traumų, o net menkiausiai susižalojus – nedelsiant kreiptis į gydytoją oftalmologą. Ilgai būnant saulėje privalu dėvėti saulės akinius su UV filtru, būtina visiškai išgydyti akių uždegimus.

Kad tiek glaukoma, tiek katarakta būtų laiku diagnozuota, būtina reguliariai tikrintis akis, tam skirti ir privalomi periodiniai darbuotojų sveikatos tikrinimai.

Dera nepamiršti po valandos darbo kompiuteriu daryti 10 minučių pertraukas, kurių metu:

- **pamirskėkite** (mirksint reikėtų tolygiai ir ramiai kvėpuoti) – taip nutraukiamas matomas informacijos srautas ir bent trumpam atpalaiduojamos akys,

- **pažiovaukite** – taip kraujas labiau prisotinamas deguonies, pagreitinama kraujo apytaka, pagerinamas ašarų liaukų darbas,

- **padarykite keletą žvilgsnio koncentravimo pratimų** – tai didina lęšių elastingumą. Pavyzdžiui: žvilgsnis lėtai nukreipiamas nuo artimo daikto (monitoriaus, knygos ar kt.) į toli esantį daiktą, stengiamasi kuo geriau jį išžiūrėti. Galima žvilgsnį į toli kreipti laipsniškai: pirmiausia į netoli esantį objektą, paskui į tolimesnį, o tada į toliausią daiktą; galiausiai atpalaiduokite akis – tiesiog žvelkite į toli, kelioms sekundėms užsimerkite.

UAB „Gabrilė“

- Auditas
- Buhalterinė apskaita
- Konsultacijos

Technikos g. 7-106, Kaunas
Tel. (8-37) 45 73 81, mob. tel. (8-698) 31285
El. paštas: rima.useviciene@gabrile.lt

Užs. 1976bam

LAPKRITIS 2024

P	4	11	18	25	
A	5	12	19	26	
T	6	13	20	27	
K	7	14	21	28	
P	1	8	15	22	29
Š	2	9	16	23	30
S	3	10	17	24	
Sav.	44	45	46	47	48

2024 m. lapkričio mėn. mokesčių sumokėjimo, deklaravimo ir kitų prievolių kalendorius

Kalendorius parengtas pagal 2024 m. lapkričio 7 d. galiojusius norminius aktus.

Terminas	Prievolė	Pavadinimas
1	2	3
Lapkričio 15 d.	mokėti	GPM nuo lapkričio 1–15 d. išmokėtų sumų, priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms
		Pelno mokestį nuo spalio mėn. išmokėtų dividendų
		VSD įmokas (už darbuotojus) už spalio mėn.
		Pelno mokestį nuo per spalio mėn. užsienio vienetams išmokėtų pajamų, apmokestinamų pelno mokesčiu prie pajamų šaltinio
		Akcizus už spalio mėn.
	pateikti	Privalomuosius atskaitymus nuo žaliavinės medienos ir stačiojo miško pardavimo pajamų už spalio mėn.
		Pelno mokesčio nuo spalio mėn. išmokėtų dividendų deklaracijos FR0640 formą
		Akcizų deklaraciją už spalio mėn.
		SAM pranešimą už apdraustusius už spalio mėn.
		Mėnesinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM313 formą
Lapkričio 20 d.	pateikti	Užsienio apmokestinamiesiems vienetams išmokėtų pajamų (sumų) ir nuo jų apskaičiuoto pelno mokesčio deklaracijos FR0313 formą
		Privalomųjų atskaitymų nuo žaliavinės medienos ir stačiojo miško pardavimo pajamų už rugsėjo mėn. deklaracijos FR0463 formą
Lapkričio 25 d.	mokėti	Gaunamų ir išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registrų duomenis i.SAF už spalio mėn.
	pateikti	PVM už spalio mėn. PVM deklaraciją (FR0600) ir ataskaitą (FR0564) už spalio mėn. Formą FR1070 – žemės ūkio produkcijos pirkėjo pradelstas skolas žemės ūkio produkcijos pardavėjams už spalio mėn.
Gruodžio 2 d.	mokėti	GPM nuo lapkričio 16–30 d. išmokėtų sumų, priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms
		PSD įmokas savarankiškai dirbantiems asmenims už lapkričio mėn.

Palmiros horoskopas buhalteriams

LAPKRIČIO 12-oji, ANTRADIENIS

Būkite lankstesni – šiandien netinka užsispirti. Nesukubėkite dirbdami – didesnė profesinių klaidų tikimybė. Netinkamas laikas kreiptis į vadovybę dėl jums svarbių klausimų.

LAPKRIČIO 13-oji, TREČIADIENIS

Šiandien tinka imtis atidėtų, neatliktų, pamirštų darbų. Ieškokite senų klaidų, taisykite jas. Būkite atidesni kitų patarimams ir prašymams.

LAPKRIČIO 14-oji, KETVIRTADIENIS

Nors būsite energingi ir kupini sumanymų, naujų darbų šiandien nepradėkite. Palankus laikas mokytis, dalintis patirtimi.

LAPKRIČIO 15-oji, PENKTADIENIS

Iki pavakarės tinka pradėti naujus darbus, priimti lemtingus sprendimus. Tiesa, jie taps perspektyvūs tik tada, jeigu tai bus jūsų asmeninis sprendimas ir pasirinktu keliu eisite iki galo. Nuo 15 val. 32 min. prasidės kritinis laikas pagal Mėnulio kalendorių. Vakaras sudėtingas, netinkamas bendrauti, švęsti.

LAPKRIČIO 16-oji, ŠEŠTADIENIS

Vyraus įtampa, bus sunku kontroliuoti emocijas. Iki 15 val. 54 min. – itin sudėtingas ir prieštaringas laikas, kai sunku susikalbėti, ką nors paaiškinti. Venkite jums nemalonių žmonių, nesiaiškinkite santykių. Atidžiau elkitės su elektros prietaisais.

LAPKRIČIO 17-oji, SEKMADIENIS

Giedras, ramus laikas, puikus taikytis ir su artimaisiais, ir su aplinkiniais. Netinka pykti, bartis, aiškintis. Vakaras palankus šventiniams renginiams.

LAPKRIČIO 18-oji, PIRMADIENIS

Palankus metas veiklai, kai verta imtis darbų, reikalaujančių sumanumo, išradingumo. Šios dienos pasiūlymai bus naudingi, gali užsimegzti ilgalaikiai dalykiniai kontaktai. Šiandien tinka mokytis, keistis patirtimi. ☘

Galvosūkis SUDOKU

SUDOKU lentelė susideda iš devynių stulpelių ir devynių eilučių, suskirstytų į 9 langelius. Visa lentelė dar suskirstyta į 9 langelių (3 x 3) kvadratus.

	6			4	
		9	6		
4	5		7	3	1
	6				2
	4			8	
	7				9
7	1		3	5	8
		5	1		
	9			6	

Pagal susitarimą galvosūkiuose naudojami skaitmenys, tačiau matematiniai ryšiai čia nėra svarbūs, taigi galimi galvosūkių variantai naudojant kitus simbolius, pavyzdžiui, abėcėlės raides ar spalvas.

Žaidimo esmė – įrašyti skaitmenis nuo 1 iki 9 į stulpelius, eilutes ir 9 langelių (3 x 3) kvadratus taip, kad skaitmenys nesikartotų.

1	9	7	5	4	8	6	3	2
3	8	6	7	2	9	1	5	4
5	2	4	1	3	6	7	8	9
6	3	5	2	1	7	4	9	8
8	4	1	3	9	5	2	7	6
9	7	2	8	6	4	3	1	5
2	5	8	6	7	3	9	4	1
7	6	9	4	8	1	5	2	3
4	1	3	9	5	2	8	6	7

Patarimus ir sprendimus rasite interneto svetainėje www.sudoku.lt. Šio galvosūkių atsakymą spausdinsime kitame savaitraščio numeryje.

Galvosūkių SUDOKU, išspausdinto savaitraštyje „Buhalterija“ Nr. 41 (985) lapkričio 5 d., atsakymas.

Buhalterinės apskaitos programa

CENTAS

PAGRINDINIAI PROGRAMOS PRIVALUMAI:

- PATOGI DARBE
- LENGVAI ĮSISAVINAMA
- VILIOJANTI KAINA

Tel./faks. (8-5) 233 39 37
 Mob. (8-699) 4 95 62
www.edlonta.lt

Užs. 1953bam

Savaitraščio steigėja ir leidėja bendrovė „Pačiolis“

SAVAITRAŠČIO REDAKCIJA

Vyriausiasis redaktorius
 doc. dr. auditorius
Gediminas KALČINSKAS

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas
 auditorius **Gintautas DEVEIKIS**
 (finansinė apskaita)

Vaidotas Dauskurdas
 (teisė)

Oksana Galin
 (mokesčiai)

Marina Guptor
 (mokesčiai, i.MAS)

auditorius **Valdas Jagminas**
 (buhalterinė menedžmento apskaita)

Vaidotas Narušis
 (informacinės technologijos)

Administratorius
Andrej Šadrakov

Maketuotojos:
Ramutė Kalčinskiėnė
Virginija Keblienė

Kalbos redaktorė
Danguolė Vanagaitė

A.s. LT157044060000914441 AB SEB banke
 Leidyklos „Pačiolis“ 2 366 leidinys
 Pasirašyta spaudai 2024 11 07
 Leidinys tik prenumeruojamas
 Ofsetinė spauda.
 Rinko ir maketavo leidykla „Pačiolis“
 Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“
 Kareivių 13B, Vilnius

Rankraščiai nerenzuojami ir negražinami.
 Išspausdinti straipsniai gali nesutapti su redakcijos nuomone.
 Visi paryškinimai bei kitokie teksto išskyrimai (taip pat norminiuose aktuose) gali būti atlikti redakcijos.
 Už reklamos ir užsakomųjų straipsnių turinį redakcija neatsako.
 Perspausdinant „Buhalterijos“ straipsnius, būtina nuoroda.

Redakcijos adresas:

Kalvarijų g. 129, LT-08221 Vilnius
 tel. (0 5) 2101 266
 el. paštas buhalterija@paciolis.lt

Dėl leidinių prenumeratos, platinimo ir reklamos kreiptis tel. (0 5) 2700 636 arba el. paštu reklama@paciolis.lt

Patikimas buhalterio draugas
kiekvieną dieną visus metus!

Specialus, informatyvus,
turintis daug praktinės
informacijos, gausus
vertingų priminimų,

TAUPANTIS JŪSŲ LAIKĄ

2025 m. BUHALTERIO KALENDORIUS!

**Kalendorius
Jums bus naudingas,
nes jame rasite:**

- Priminimus, kada kokius **mokesčius deklaruoti** ir **sumokėti**.
- Kada kokius **pranešimus pateikti** kontroliuojančioms institucijoms.
- Kiekvienam buhalteriu svarbų **darbo laiko kalendorių**.
- 2025 m. švenčių ir atmintinas dienas – tiek Lietuvoje, tiek kitose valstybėse.
- **Daug kitos informacijos**, naudingos darbe ir asmeniškai.
- Daug vietos skirta detaliai susiplanuoti dienos darbus ir susitikimus.

Kaina – 35 €
(su PVM).

Už pristatymą sumokėsime mes!

Norėdami įsigyti kalendorių,
sumokėkite jo kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (įm. kodas 300807502), a. s. LT347044060005977111 SEB banke. Mokėjimo
nurodyme įrašykite **PREKĖS KODĄ** (kodas – BK25), **PRISTATYMO ADRESĄ** ir **TELEFONO NUMERĮ**.

Daugiau informacijos: tel. (0 5) 270 0636, el.p. knygos@paciolis.lt arba

www.Paciolis.lt

Nuo gruodžio 3 d. – visoje Lietuvoje!

2024 m. ATSKAITOMYBĖS YPATUMAI,
nuo 2025 m. įsigaliosiantys
mokesčių įstatymų pakeitimai ir kiti
buhalteriams aktualūs klausimai

LEKTORIAI:

Auditorius
Gintautas DEVEIKIS
Konsultantė ekspertė
Marina GUPTOR
Auditorius
Valdas JAGMINAS
Konsultantė ekspertė
Oksana GALIN

SEMINARO PROGRAMA

1. Pirmoji atskaitomybė pagal naująjį atskaitomybės įstatymą.
2. Svarbios PVM įstatymo naujovės, pelno mokesčio pokyčiai.
3. Pajamų apmokestinimo pasikeitimai ir kiti mokesčių pakeitimai.
4. Darbo kodekso naujovės. Darbo užmokesčio direktyvos įgyvendinimas.
5. Naujos prievolės buhalteriams ir kiti aktualūs klausimai.

Atsakymai į seminaro dalyvių klausimus.

AUDITORINIAI SEMINARAI VYKS

VILNIUJE, gruodžio 12 d. | KAUNE, gruodžio 10 d. | KLAIPĖDOJE, gruodžio 11 d.
(nuo 10.00 iki 16.00 val.): ŠIAULIUOSE, gruodžio 4 d. | PANEVĖŽYJE, gruodžio 3 d.

NUOTOLINIS SEMINARAS – nuo gruodžio 10 d. visoje Lietuvoje! Vietą ir laiką renkatės Jūs!

SEMINARO (auditorinio ir nuotolinio) **KAINA iki lapkričio 25 d. – 137 €,**

Auditorinio kodas – DS72. Nuotolinio kodas – DS72N.

nuo lapkričio 26 d. – 157 € (PVM netaikomas).

KIEKVIENAS auditorinio ir nuotolinio SEMINARO DALYVIS:

- Gauna išsamią ir naudingą seminaro medžiagą. Ši darbo priemonė išlieka naudinga dar ilgą laiką po seminaro.
- Gauna seminare nagrinėjamų dokumentų pildomus šablonus, kuriais galima naudotis neribotą laiką.

Norėdami įsigyti seminarą, sumokėkite prekės kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (j. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke.
Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą** (kodai nurodyti prie kainų), **pristatymo adresą, tel. numerį ir el. pašto adresą.**
Mokėdami už auditorinį seminarą, **BŪTINAI** nurodykite miestą, kuriame dalyvausite seminare.